

KŘÍŽOVÁ CESTA.

Zevrubně poučení o ní dle pramenů církevně schválených sestavil, a všem milovníkům Božím vůbec, svým ale zbožným osadníkům zvláště

věnuje

Th. Dr. **KAREL LEV ŘEHÁK,**

farář v Podolí u Prahy.

S úchvalou veledůstojného provincialátu OO. Františkánů provincie česko-moravské, a se 14 vyobrazeními.

•

Y PRAZE.

Tiskem a nákladem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské.
1888.

Předmluva.

Z jara L. P. 1887. začal jsem s přístavbou a výzdobou svého farního kostela v Podolí. Po tři léta namáhal jsem se na to, abych docílil stavby kostela nového, potřebám místním přiměřenějšího; avšak překážky ukázaly se býti nepřekonatelnými, zejména že kostel nemá patrona a skoro žádného jmění výdajného. Uvážal jsem se tedy v přístavbu starého kostelíka, a umínil si, vkusně jej vyzdobiti. Učinil jsem tak s nasazením veškerého svého majetku, a spolehaje na pomoc Všemohoucího, ježto jenom Jemu pro čest do díla jsem se dal. A hle! Ukázalo se opět, že kdo v Boha doufá, zahanben nebude na věky! Dobrý Bůh vzbudil mi na sta dobrodinců, za jichž pomoci dokázati jsem mohl více, než z prvu jen doufati jsem si troufal! A nyní máme krásný chrámek Boží, za jaký ani Praha styděti by se nemusela! Pořízeno

bylo věcí v rovném počtu asi za 12.000 zl. a místa máme uvnitř asi pro 500 osob.

Mimo jiné výzdoby opatřil jsem do kostela také umělecky provedenou křížovou cestu. Obrazy jsou malovány na plechu, a sice maloval je akademický malíř František Krombach v Mnichově za 275 marků říšských. Jsou 60 cm. vysoké a 40 cm. široké. Rámce z dřeva dubového a štítky k nim z dřeva lípového vyřezal Jan Vondráček, knížecí sochař a řezbář ve Vlašimi za mírnou cenu 56 zl. Polychromii a vyzlacení rámců provedl mistr Jan Burda z Karlína za 42 zl.

Pokaždé straně lodě kostelní visí sedm obrazů. A sice jsou vždy tři vedle sebe, a jeden lichý; všechny jsou v krásně vymalovaných kapličkách na zdi, prací to Josefa Čermáka, malíře na Lišce u Prahy. Pod oněmi čtyřmi skupinami jest po jednom nástěnném lustru z pozlaceného bronzu, s četnými, krásnými ozdobami z křišťálového skla a pěti rameny pro svíce. Vše prací J. Frencla, velkoobchodníka z Kamenné Šenavy, v ceně asi 100 zl. Celá křížová cesta majíc s dovozem, sestavením atd. hmotnou cenu více než 400 zl., činí dojem velice příznivý.

V pondělí po slavnostním znova posvěcení chrámu Páně, způsobem nejvýš slavnostním, posvětil nám veledůstojný pán P. Kazimír Adámek, provincial řádu františkánského v Čechách a na Moravě, tuto křížovou cestu, a vykonav s námi ihned prvou pobožnost, vybízel nás, abychom pobožnost tuto rádi tu konali vždy, zejména v křížích svých vlastních, ježto z pobožnosti té kyne nám užitek přemnohý, pro čas i pro věčnost.

Po slavnosti konečně vybídl veledůstojný světitel mne, abych pro čest Boží a pro rozmnožení této požehnané pobožnosti, sestavil nějakou přiměřenou knížku, což já jemu i ku žádosti jeho, i vlastní vděčnosti k milému Spasiteli našemu veden, milerád učiniti přislíbil, a tímto také slovo své plním. Poněvadž ale mám za to, jak sám jsem se často přesvědčil, že i na mnohých jiných místech pobožnost křížové cesty s velikým účastenstvím i požehnáním konají, ba že mnohdy pobožnost křížové cesty řádně konaná, ve výsledcích svých šťastnější bývá, než mnohé kázání postní, ku kterému konečně ani každý vždy příležitosti nemá: odevzdávám a věnuji tuto příruční knížku netoliko

svým zbožným osadníkům na památku jich dárků při stavbě kostelní, a pobožností při svěcení: nýbrž přivlastňuji ji také milým křesťanům a ctitelům Božím všem s přáním nejsrdečnějším: Ať prospívá a přinese užitku tisíceronásobného, pro čest Boží u všech, zvláště ale u všech hříšníků, pravých kajícníků, i upřímných Boha milovníků, zejména v čas navštívení Božího!

Knížečku tuto ale rozdělují ve dvě; v části první skládám naučení o křížové cestě vůbec, a sice: jak povstala; schválení církevního došla; kdo jí má právo zřizovati; jak se má konati, aby milosti s konáním jí spojené dosaženy byly. V části druhé pak následuje sedm způsobů pobožností, kterých může býti užito k vůli rozmanitosti na sedm pátek času svatopostních, aneb z kterých může si každý ku své potřebě vybrati pobožnost kratší neb delší, právě tu, která se jemu nejlépe zamlouvá, a při konání které srdce své láskou k Bohu za nás Ukřižovanému, nejlépe rozněcuje.

V Podolí u Prahy, v den všech věrných Dušiček.
L. P. 1887.

Dr. Karel Lev Řehák.

Část první,

obsahující poučení o křížové cestě, sestavena dle spisu P. Bernardina a Portu Romantino, generala Františkánů, a schváleného od kongregace odpustkové.

I. O křížové cestě vzniku a církevním schválení.

1. Jest zbožným podáním nejstarších dob, že přeblahoslavená Bohorodička hned po bolestném pohřbu Syna svého, navrátila se na místa, kudy On krácel na smrt na horu Kalvarii, a místa ta krvavá co nejvroucněji uctila, tak prvou cestu křížovou vykonala a pak často opakovala. Dle toho počali jednati také vroucí ctitelé Páně a jiní, a cestu tu, kudy Pán Ježíš krácel za nás ku popravě, v procesích navštěvovali, utrpení Páně tu si připamatovali, a za slitování pro sebe i jiné prosili. Brzo začali ale také křesťané z Jerusalema vypuzení aneb jinde na víru obrácení konati podobné pobožnosti, jako věřící v samém Jerusalemě; a aby si posvátná místa tím snáze představití mohli, zřizovali si případné obrazy, v mezerách od sebe je vystavovali, a před nimi po způsobu Jerusalemských

o Božském Utrpiteli rozjímalí, k Němu se modlíli, a od obrazu k obrazu kráčejíce, a u každého se zastavujíce, křížovou cestu napodobiti se snažili.

Nejčilejšími rozšiřovateli této pobožnosti, ano tvůrci obvyklého jí konání, jsou ale hlavně řeholníci ze serafinského řádu menších bratří svatého Františka, čili zkrátka Františkáni, jimž již od více než šesti set let svěřena jest stráž posvátných míst, na nichž vykoupení naše se stalo, v zemi svaté. Řeholníci svatého Františka totiž, vracejíce se po čase ze země svaté do vlasti své, již ku konci 13. století, zvláště ale od 15. věku začali zřizovati zastavení čili štace křížové cesty ku podobenství křížové cesty v samém Jerusalemě, kterou byli tam s myslí zbožnou navštěvovali, a sice v kostelích i na jiných místech; a se zřízením štací rozšiřovali i tento požehnání plný způsob, o umučení Pána našeho Ježíše Krista rozjímati, a lidu v bídách jeho útěchu i radost působiti.

Mezi těmito zbožnými rozšiřovateli křížové cesty vyniká nad jiné obzvláštní horlivostí světec Leonard a Portu Mauritio, z družiny svatého Františka, jenž konaje úřad apoštolského misionáře v Itálii, tam dle vlastních zápisků svých, sám 572 křížových cest zřídil, zejména také v bývalém obrovském divadle v Římě, zvaném Koloseum.

2. Církevní úchvaly pobožnosti křížové

cesty v Jerusalemě samém sahají až do nejstarších dob; avšak výslovné církevní úchvaly křížové cesty jinde zřízené nesahají za 16. věk. Církevní schválení dali ale přeutěšené pobožnosti té papeži Innocens XI. v breve z dne 6. listopadu l. P. 1686.; Innocens XII. z dne 24. prosince 1692, a 25. prosince 1695.; Benedikt XIII. z dne 5. března 1726 („Inter plurima“); Klement XII. z dne 16. ledna 1731 („Exponi nobis“) k prosbám svatého Leonarda z Portu Mauritio. Řadu postupných ustanovení papežských vyložila konečně svatá kongregace odpustková z moci papežské dekretem z dne 3. dubna 1731, v němž upevněny jsou tyto právoplatné zásady:

a) Toliko členové řádu Františkánského jsou oprávněni křížové cesty zřizovati, a odpustky obdařovati. Kdo před křížovou cestou od jiného zřízenou pobožnost koná, udělených odpustků účastným se nestává.

b) Zřizovati ji smějí toliko představení řádu, aneb s jich svolením členové řádu, kteříž zastávají úřad kazatele aneb zpovědníka.

c) Třeba, aby bylo zřízeno 14 štací čili zastavení, a ty aby představovaly tajemství umučení Páně. Je-li křížová cesta mimo kostel zřízena, třeba, aby buď prvá štace u kostela aneb místa jinak posvátného začínala, anebo alespoň poslední tam končila.

Také nutno, aby jednotlivé kapličky byly náležitě ohrazeny, aby ani lidé ani zvířata v ně vcházeť a jich zneuctíť nemohli. Rovněž nedovoleno štace zřizovati na místech, kde by snadno zneuctěny býti mohly. Kdyby štace zprvu dobře opatrované v neuctivost měly brány býti, povinen jest duchovní představený, nedá-li se neslušnost zameziti, konání pobožností při nich zakázati.

d) Žádoucno jest, aby při větších kostelích zřízeny byly křížové cesty dvě, jedna pro muže, jiná pro ženy.

e) Pobožnost konána budiž o b v y k l ý m řádem. Buď v procesí za vedení kněze, aneb soukromně za vedení některého zbožného křesťana. Při procesí jdou napřed muži pospolu, a za nimi ženy pospolu. U každé štace předříkává kněz rozjímání o tajemství, jež štace právě představuje, pomodlí se Otčenáš a Zdrávas a vzbudí lítost, načež dále pokračuje. Od štace k štaci zpívá se píseň „Stála Matka litující,“ aneb podobná kající. Všichni povinni jsou býti při pobožnosti nejvýše skromní, tiší, pozorní.

f) Kdo soukromně pobožnost koná, tomu k dosažení odpustků dostačuje, kratince o tajemství té které štace rozjímati, pak z pravidla Otčenáš a Zdrávas se pomodliti a lítost vzbuditi.

g) Je-li křížová cesta zřízena v kostele, není dovoleno pobožnost konati mezi službami

Božími, zejména také proto ne, že každý konající pobožnost má, pokud možno, aspoň nějakým pohybem za každou štací skutečnou chůzi od jedné k druhé naznačiti, což nedá se vykonati bez šrámotu a jiných v řádné pobožnosti vyrušování.

h) Nemají býti u jednotlivých štací nápisy aneb prohlášení, mnoho-li právě tu může odpustků získáno býti, ješto úplně stačí věděti, že u řádně zřízené křížové cesty lze získati všechny odpustky právě tak, jakoby kdo osobně v Jerusalemě pobožnost křížové cesty konal.

Papež Benedikt XIV. k prosbám sv. Leonarda z Portu Mauritio z dne 10. května 1742. dodal k zásadám těm ještě i tu, že

i) kde je v místě neb na blízku klášter františkánský s křížovou cestou, nemají v kostelích jiných křížové cesty zřizovány býti. Papež Pius IX. ale dekretem z dne 14. května 1871. obmezení toto zrušil, tak že i kde jest klášter františkánský s křížovou cestou, přece pro větší pohodlí a účastenství věřících i jiné křížové cesty náležitým řádem, t. j. od samých Františkánů a dle způsobu jich zřizovány býti mohou. Papež pak Lev XIII. z dne 15. března 1884. slavným způsobem nedostatky, jež by se byly při zřizování křížových cest starších sběhly, prominul, tak aby žádný, konaje zbožně pobožnost křížové

cesty, v příčině získání odpustků jerusalemských v pochybnostech býti nemusel.

Chce-li tedy kdo křížovou cestu zříditi, a těm, kdož by ji konali, k odpustkům takovým dopomoci, jaké by mohl získati, kdyby pobožnost na samých místech, krví Páně skropených konal: obrať se nejlépe o radu u představeného nejbližšího kláštera Františkánského, který jemu dojistá pro větší čest Boží dobře poradí a o náležité zřízení křížové cesty spolu se přičiní, jak jemu v příčině té výsady a nařízení papežské na ruku jsou.

II. Za jakých podmínek lze křížovou cestu zříditi.

K řádnému zřízení cesty křížové vyžadují ustanovení apoštolská těchto věcí, jichž nebylo-li náležitě šetřeno, zřízení samo stává se neplatným. Nelze tedy skrze pobožnost konanou při takové neplatně zřízené cestě získati odpustky jerusalemské, čili ty, jež římská Stolica uděluje těm, kteříž pobožnost křížové cesty konají buď na místech samých v Jerusalemě, anebo při křížové cestě náležitě zřízené.

Požadavky ku zřízení řádné křížové cesty jsou tyto:

1. V každém případě, když kde křížová cesta řádně zřízena býti má, třeba pokaždé

zjednati si písemné svolení příslušného biskupa, leč by některé místo; jako bývá v klášteřích františkánských, mělo zvláštní výsadu, tak že by svolení toho třeba nebylo. V žádosti k biskupovi musí označen býti kněz z řádu sv. Františka, jenž křížovou cestu světiti se uvolil.

2. Žádá se písemné svolení místního faráře aneb jiného místního představeného duchovního (jako jsou v klášteřích, nemocnicích atd.), nežádá-li týž sám za zřízení písemně.

3. Křížová cesta sama musí míti čtrnácte prostých, dřevěných křížů, na označení čtrnácti zastavení jerusalemských. Svěcení vztahuje se toliko k těmto křížům, tak že kdyby jeden scházel, svěcení by platným nebylo. Nevadí, jsou-li tyto dřevěné kříže pozlaceny, postríběny aneb omalovány. Byl-li ten, či onen náležitě posvěcený porouchán, lze ho novým nahraditi, aniž by třeba bylo nového zřizování čili svěcení křížové cesty celé. Pod kříži, mohou býti, jako obyčejně bývá, malované obrazy; avšak obrazy ty, ač jsou při konání pobožnosti veleužitečny, k získání odpustků nejsou nevyhnutelně potřebny. Jsou-li ale obrazy při křížích, musí jeden každý představovati ono tajemství, jež představují štace křížové cesty v samém Jerusalemě.

4. Kříže křížové cesty musí býti řádně

požehnány (čili posvěceny) a zavěšeny. Při svěcení jich posvěcují se ovšem pak také i obrazy pod nimi. Svěcení může se sice státi také na křížích již dříve, před slavností svěcení zavěšených: avšak mnohem více se zamlouvá, kříže zavěšovati teprve mezi obřadem samým. Avšak vždy má kněz, ku svěcení povoláný, světiti křížovou cestu právě na tom místě, kde ku pobožnosti trvale zavěšenou zůstane. Není tedy dovoleno, obrazy příkladně do některého kláštera fran-tiškánského ku posvěcení zaslati, a pak jen doma zavěsiti. Také ztratí kříže (a obrazy) výsady plnomocných odpustků jerusalemských, kdyby ze svého místa odstraněny a zcela jinam přenešeny byly. V případě přenešení na jiné místo třeba nového svěcení.

Konečně mají býti štace vždy něco od sebe vzdáleny, aby při konání pobožnosti křížové cesty aspoň poněkud „cesta“ naznačována býti mohla.

5. O řádně zřízené křížové cestě má světitel vyhotoviti a vlastnoručně podepsati památní spis, jenž se uloží v památkostech místa toho, kde křížová cesta řádně zřízena byla, aby i pozdější lidé o náležitém zřízení přesvěčení býti mohli. K spisu tomu mají ovšem přiložena býti také písemná svolení duchovních představených.

III. Za jakých podmínek lze odpustků jerusalemských účastným se státi?

Svatá Kongregace odpustková se svolením papežů učí, že jedenkaždý, kdo čtrnácte štací křížové cesty řádně zřízené navštíví, při jedné každé o utrpení Páně rozjímá, a lítost nad hříchy svými vzbuzuje, může státi se účastným těchže odpustků, kterých mohl by vyzískati, kdyby v Jerusalemě samém křížovou cestu vykonal.

Jak veliké i četné tyto odpustky jsou, s určitostí udati nelze, poněvadž mnohé udány byly toliko ústně, a záznam těch, jež vyznačeny byly písmem, shořel za časů Pia V. Ať byly ale odpustky počtem anebo rozsahem jakkoli veliké, plnomocné anebo neplnomocné, na tom nám konečně nemusí mnoho záležeti, víme-li jen, že jsouce ve stavu milosti Boží, můžeme jedny plnomocné odpustky získati pro samy sebe, a ostatní, že můžeme kolikoli jich jest, věnovati duším v očistci, což obé naprosto zjištěným jest.

Pravím tedy, že k dosažení odpustků vůbec třeba:

1. býti ve stavu milosti Boží, to jest, abychom při nejmenším nebyli v žádném hříchu smrtelném. Další podmínkou jest ale ještě, aby

2. kdo odpustky jerusalemské získati chce, měl úmysl, učiniti vše právě tak, jak svatí Otcové nařídili;

3. aby při každé štaci o utrpení Páně stutečně dle sil svých, třebas jen kratince rozjímal, pokaždé aspoň jednou Otčenáš a Zdravas se pomodlil a lítost vzbudil. Nějaká zvláštní pobožnost ale nařízena není.

4. Aby při každé štaci aspoň nějaký pohyb od jedné štace k druhé učinil, jímž by cestu křížovou aspoň poněkud naznačil. Při společné pobožnosti, kdy by snad pocházením nepořádek státi se mohl, stačí, aby věřící aspoň k jednotlivým zastavením, u nichž kněz pobožnost koná, zraky své obraceli, a s knězem modlícím se poklekali a zase povstávali.

5. Konečně se žádá k dosažení odpustků, aby každý všech čtrnácte štací odbyl na jednou, bez delších přestávek.

Avšak plnomocných odpustků křížové cesty jerusalemské v jednom dnu aneb v jedné noci lze získati toliko jednou; neplnomocné za to ale tolikrát, kolikrát kdo pobožnost vykoná.

Část druhá, **obsahující pobožnosti křížové cesty.**

I. Pobožnost, sestavena dle starých rukopisů OO. Františkánů v Praze.

P ř í p r a v a.

Bože můj, Spasiteli můj! klečím tu u nohou Tvých! Želím hříchů svých z celého srdce svého, poněvadž jsem jimi Tebe, nejvyššího, neskončeného a lásky nejhodnějšího Pána urazil. I chci raději umřít, než-li kdy více Tebe uraziti!

1. Zastavení.

Pána Ježíše k smrti odsuzují.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak sobecký Pilát nejnevinnějšího Pána Ježíše ku smrti kříže odsuzuje, a jak

Spasitel tvůj ten ortel smrti přijímá, aby tebe od ortele, do pekla tě odsuzujícího, osvoboditi mohl! —

Ó Pane Ježíši, děkuji Ti za tuto velikou lásku, a prosím Tě, odvolej ortel ku věčné smrti, jehož jsem hříchy svými zasloužil, a učiň mne hodným života věčného.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

2. Zastavení.

Pán Ježíš beře kříž na Sebe.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš přijímá na ramena Svá kříž, jež tvé nesčíslné hříchy a poklesky tak těžkým učinily! —

Ó Pane Ježíši, uděl mi té milosti, abych kříže Tvého novými hříchy více neobtěžoval, a abych kříž svůj vlastní s myslí opravdu kající a statečnou nesl.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš, nemoha více unésti tíže naloženého kříže, pod křížem klesá unavený, zubožený, bolestmi zahrnutý. —

Ó můj Ježíši! Hříchy mé jsou příčinou pádu Tvého! Uděl mi té milosti, abych více do hříchů neupadal, a tak bolestí Tvých neobnovoval!

Otenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

4. Zastavení.

Pán Ježíš potkává Svou svatou
Matku.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak hrozná bolest rozrývala Srdce Pána Ježíše, když Matku Svou na cestě

zpozoroval! A jakou mukou svíralo se Srdce Panny Marie, když Pána Ježíše, Syna svého spatřila. Věz, že hříchy tvoje jsou příčinou ukrutného zármutku Syna i Matky! —

Ó Pane Ježíši! Na přímlovu Své Rodičky vzbud' ve mně živou bolest hříchů mých, abych jich po celý život oplakával, a v hodině smrti u Tebe milosti našel!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Šimon pomáhá Pánu Ježíši kříž nésti.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak židé, pozorující vysílení Pána Ježíše, tak že Jemu nebylo lze kříž vléci, s pokryteckým milosrdenstvím kříž Jemu odnímají. —

Ó Pane Ježíši! Mně přísluší, abych kříž Tvůj nesl, poněvadž jsem si ho hříchy svými zasloužil! Pomoz mi, abych Tě aspoň křížovou cestou Tvou s útrpností provázel, a kříž protivenství svých z lásky k Tobě nesl!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Veronika podává Pánu Ježíši roucho
k utření se.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,
Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak tato svatá žena o to usilovala, aby aspoň v něčem bolesti Páně umírniti mohla; a jak oproti tomu Pán Ježíš ráčil ji odměniti, an do roucha Sobě podaného, vtiskl Svůj svatý obličej, a pak jí ho vrátil. —

Ó Pane Ježíši! Uděl mi té milosti, abych duši svou očistiti mohl ode vší poskvrny, a vtiskni památku na utrpení Své hluboko v duši i ve srdce mé!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

7. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem podruhé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,
Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj o bolestech, jichž Pán Ježíš při tomto druhém pádu zakusiti musel. Těchto ty Jemu způsobuješ, poněvadž ty do svých hříchů často zpět upadáš. —

Ó Pane Ježíši! jak se hanbou rdím před Tebou! Pomoz mi, abych ze hříchů svých povstal, a nikdy více do nich neklesl.

Otčenáš Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

8. Zastavení.

Pán Ježíš potkal plačící ženy.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš ženám těm napomenutí činí, aby neplakaly nad Ním, nýbrž nad sebou samými, aby i tebe poučil, že máš spíše oplakávati hříchů svých, než bolesti Jeho! —

Ó Pane Ježíši! Uděl mi slz pravé lítosti, aby bolest, kterou s mukami Tvými spocítím, byla mi ku zásluze!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

9. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem potřetí.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

R o z j í m á n í a m o d l i t b a.

Uvažuj, jak Pán Ježíš klesá k zemi již potřetí, a právě v tak hrozných bolestech, jako poprvé i podruhé. Příčinou pádu tohoto jest tvá zatvrzelost, s kterou vždy do nových hříchů upadáš. —

Ó Pane Ježíši! Pevně jsem si nyní umínil, že hříchům svým navždy výhost dám, abych Ti v bolestech Tvých ulehčil. Posilni mne v předsevzetí mém, a milostí Svou k uskutečnění ho mi pomáhej!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

P á n a J e ž í š e r o u c h z b a v u j í.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

R o z j í m á n í a m o d l i t b a.

Uvažuj, jak velice zastyděl se Pán Ježíš, když Jej rouch zbavili a tak docela obnažili.

Dále jakou hořkostí jest naplněn, když Jemu podali víno smíšené s myrhou a žlučí k napojení. Takto musel pykati za tvou nestydatost a mlsnost! —

Ó Pane Ježíši! Oplakávám hříšných rozkoší, kterých jsem si dovoloval, a nestřídmosti, které jsem hovil. I činím pevné předsevzetí, s pomocí Tvou potup a muk Tvých více neobnovovati, a budoucně cudně a střídmě žíti!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

11. Zastavení.

Pána Ježíše přibíjejí na kříž.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jaké nesmírné bolesti musel Pán Ježíš trpěti, když katané Jeho tělo zcela rozedrané a krvácející na kříž rozpínali, a Jeho přesvaté ruce a nohy probodali a ku kříži přibíjeli. —

Ó Pane Ježíši! Všecko to snášíš pro mne, a já neměl bych z lásky k Tobě také něco strpěti? Ó přibij přece vzdorovitou vůli

mou na kříž Svůj! Pevně jsem si umínil,
Tebe nikdy více neuraziti, ale z lásky k Tobě
všecko protivné snášeti.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

12. Zastavení.

Pán Ježíš umírá na kříži.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, že Vykupitel tvůj, když úzkost
smrtnou po tři hodiny na kříži byl vytrpěl,
Ducha Svého Bohu Otcí odevzdal, aby tobě
spasení zjednal! —

Ó Pane Ježíši! Když jsi ty za mne život
Svůj dal, jest věru slušno, abych i já zbytek
života svého ve službě Tvé obětoval. Jest to
také pevným předsevzetím mým. Prosím Tě
toliko za tu milost, aby jsi mi pomohl, vyko-
nati, co jsem si umínil. Prosím Tě pro zá-
sluhy Tvé svaté smrti!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

13. Zastavení.

Mrtvého Pána Ježíše kladou na klín
Jeho Matky.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jakým zármutkem naplněna byla
Matka Boží, když přijala do náručí svého
Tělo Pána Ježíše, Božského Syna svého, zsi-
nalého, zkrváceného, mrtvého! —

Ó Panno nejsvětější! vypros mi u Syna
svého tu milost, abych Pána Ježíše novými
hříchy nekřižoval, nýbrž Jej konáním ctnost-
ných skutků vždy v sobě živil!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

14. Zastavení.

Mrtvého Pána Ježíše kladou do
hrobu.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, s jak hlubokou uctivostí nejsvětější Tělo Pána Ježíše položili do nového hrobu, který pro Něho připraven byl. —

Ó Pane Ježíši! děkuji Ti za všechno, co jsi vytrpěl, aby jsi mi spasení zjednal. Dej mi tu milost, abych se na večeři Páně vždy co nejhodněji připravil, a tak Těla Tvého, které jsi za mne obětoval, vždy hodně přijal. I prosím Tě, aby jsi Sobě stánek učinil v srdci mém, a nikdy více neodstoupil ode mne!

Otčenáš. Zdravas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

R. Smiluj se nad námi!

Zakončení.

Hospodine svatý, Jenž jsi praporek kříže skrze drahocennou krev Svého Syna posvětití ráčil, popřejž, abychom všichni, kteří se z povýšení a uctívání svatého kříže radujeme, také pod ochranou jeho vždy stáli, a s ním do radosti věčné vítězně vkročiti mohli. Skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.

II. Pobožnost,

sestavena dle pobožnosti, jak ji konají OO. Františkáni v Tyrolsku.

Příprava.

Ó Božský Spasiteli, Pane Jesu Kriste! Z celého srdce svého želím, z lásky k Tobě, všech hříchů svých, a prosím Tě za tu milost, aby jsi mi popřál tuto křížovou cestu vykonati nyní v duchu pravé kajicnosti a ve spojení s oným úmyslem, s kterým jsi Sám na horu Kalvarii vystoupil, a s oným úmyslem, s nímž Tě blahoslavená Matka Tvá provázela. Dále také tak, abych Ti poděkoval za Tvou lásku, abych zadost učinil za své hříchy, abych získal svaté odpustky, jež obětuji za ubohé duše v očištcí, zvláště za ty, za které povinen jsem se modliti, aneb za které Ty si přeješ, abych se za ně přimlouval.

1. Zastavení.

Pán Ježíš k smrti odsouzen.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Věčné díky vzdávati chci Tobě, ó slítování plný Spasiteli, za lásku, s kterou jsi Ty, nejnevinnejší za mne hříšníka ortel smrti přijal! Až přijdu jednou před soudnou stolicí Tvou, ó nejsladší Ježíši! nebudiž mi Soudcem, ale Spasitelem!

Nikdy nechci bližních svých posuzovati aneb odsuzovati; ale vždy chci upřímně na sebe sama žalovati na soudu ve zpovědnici!

Můj Ježíši, milosrdenství!

Ó Maria, smiř nás jednou při soudu se Synem svým, odporuč nás Jemu, představ nás Jemu!

Otčenáš. Zdrávas Maria. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

2. Zastavení.

Pán Ježíš bere kříž na Sebe.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Se svatou toužebností objímá na smrť umdlený Pán Ježíš těžký kříž, aby ho nesl z poslušnosti ku Svému Otcí, a z lásky k nám, bídým hříšníkům.

Jsem-li nepřítelem kříže, nemohu býti přítelem Pána Ježíše. — Cesta k nebi jest cestou kříže.

Ó Pane Ježíši, odpusť mi mého reptání a bědování v utrpení a protivenství! Pane, buď vůle Tvá!

Ó Maria, Matko bolestí, vymoz nám pravou lásku ku kříži, a dětinnou odevzdanost do přesvaté vůle Boží!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Těžký kříž, ale ještě více tíže hříchů našich, poráží milého Pána Ježíše k zemi.

Ó jakou muku způsobil nejsvětějšímu Srdci Páně můj první pád do hříchu, když ztratil jsem nevinnost svou!

Můj Ježíši, milosrdenství! Raději chci zemřít, než Tě ještě jednou urazit!

Ó Maria, vypros všem duším nevinným to štěstí, aby v nevinnosti vytrvaly, a nám,

abychom za hříchy své upřímného pokání učinili!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

4. Zastavení.

Pán Ježíš potkává Svou svatou
Matku.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Kdo pochopí oněch sžírajících muk duševních, když setkaly se tu pohledy, Matky na Syna, a Syna na Matku!

Tyto nejčistší, nejnevinnější Srdce, jak hrozně musely trpěti, pro hříchy naše!

Ó nejsvětější Srdce Páně Ježíšovo, dej, abychom Tě milovali vždy víc a více!

Ó přesladké Srdce Panny Marie budiž naší spásou!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Šimon pomáhá Pánu Ježíši kříž nésti.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání s modlitba.

Pán Ježíš třese se mdlobou, jsa smrti blížek. Duše moje, nechtěla by jsi Spasiteli svému nějakou službu z lásky prokázati, a Jemu kříž nésti pomoci? Viz, co činíš bližnímu, že činíš samému Pánu Ježíši!

Můj Ježíši, milosrdenství! pro mé četné hříchy proti lásce k bližnímu!

Ó Maria, vypros nám všem ducha účinné lásky a upřímné soustrasti oproti bližním!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Veronika podává Pánu Ježíši roucho.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ó přesvatá Hlavo, krví zbrocená, ranami posetá, dejž, aby má vlastní duše stala se tím závojem, na němž by Tvůj umučený obličej se vyobrazil tak, aby nikdy více smazán býti nemohl!

Ano, za tuto milost Tě prosím, ó Pane Ježíši! dej, aby Tvůj zohavený obličej v duši mé vždy vytlačeným zůstal! Nechť staví se

mi vždy před oči, zejména při každém pokušení!

Ó Maria, Matko bolestí, vymoz nám tu milost, abychom na utrpení Páně vždy pamatovali!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši!

Ř. Smiluj se nad námi!

7. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem podruhé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Věčně velebený a oslavovaný Bůh, — Jenž jest radostí všech duchů nebeských, — leží na zemi jako červ pošlapaný pro naši pýchu a naše opěťovaná klesnutí do hříchů! Ó duše má, viz, zda-li Spasitel tvůj jako před tebou na kolena nepadá, chtěje tě tak prositi, aby jsi ho přece milovala! — Budeš Ho ještě urážeti?

Můj Ježíši, milosrdenství!

Ó Maria, bolestí plná Panno, vypros nám milost tu, abychom nabyli pravé pokory srdce a svaté stálostil

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi,

8. Zastavení.

Pán Ježíš potkal plačící ženy.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ó Pane Ježíši, kterak bych neměl plakati i já nad sebou, když uvažuji, jak mnoho jsem hřešil a jak málo jsem za hříchy své pokání učinil! Ó ulož Ty mi Sám spasitelného pokání: já chci všecko z Rukou Tvých přijímati, abych účastným se stal oběti Tvé smírné!

Pane, zde řež i pal, ale ušetři mne na věčnosti!

Ó bolestná Rodičko, oroduj za nás, abychom se hodnými stali zaslíbení Ježíše Krista.

Otčenáš. Zdravas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

9. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem potřetí.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

R. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ach, po třetí padá Pán Ježíš pod hroznou tíhou kříže! Hrozná pohoršení daná i přijatá, bezčetné hříchy ze zvyku a z příležitosti jsou příčinou tohoto bolestného pádu.

Můj Ježíši, milosrdenství! Ó dej přece, aby všichni hříšníci přebídného stavu svého poznali!

Ó Maria, útočiště hříšníků, vypros všem těch milostí, aby nebezpečných příležitostí se varovali a v učiněných předsevzetích věrně až do konce vytrvali!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

R. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

Pána Ježíše rouch zbavují.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

R. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ó jak strašnou muku na duši snášíš tu přesladký Spasitel! Stojíš tu vůči všemu lidu panický Pán Ježíš rouch svých zbavený. Ocet a hořkou žluč podávají Jemu.

Ó můj Ježíši, milosrdenství! Dej, abychom slzami krvavými oplakávali oněch ohavných hříchů nečistoty a nestřídmosti!

Skrze své neporušené panenství a neposkvrněné početí, nejčistší Panno Maria, očisti mé srdce, mé tělo, mou duši!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

11. Zastavení.

Pána Ježíše přibíjejí na kříž.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Každý hřích smrtelný jestiž hrozným hřebem do požehnáním plné Ruky Vykupitelovy.

Ó Božský Beránku obětní, ranami i bolestmi zasypaný, prosím Tě za odpuštění všech těch muk, které jsi pro hříchy mé snesl; a děkuji Ti za to, že jsi tresty, kterých já jsem zasloužil, způsobem tak velkomyšlným na Se vzal. Raději chci umřít, než ještě jednou zhřešiti!

Ó Maria, pro muky svého umučeného Srdce nedopust, aby krev Pána Ježíše na mé ubohé duši měla ztracenou býti!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

12. Zastavení.

Pán Ježíš umírá na kříži.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ukřižovaný Pane Ježíši, věřím v Tebe, že jsi Synem živého Boha.

Ukřižovaný Pane Ježíši, doufám v Tebe a důvěřuji, že skrze utrpení a smrt Tvou dostane se mi hříchů mých odpuštění, a života věčného.

Ukřižovaný Pane Ježíši, miluji Tě, Jenž jsi mne miloval až ku smrti kříži!

Ó Maria, přijmi nás za dívky své, a stůj při nás v posledním boji, ó Matko milosrdenství!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi,

13. Zastavení.

Pána Ježíše kladou na klín Jeho přesvaté Matky.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Bylo to nejbolestnější bodnutí meče bolesti do Srdce Matky, když Pán Ježíš, Syn

její, jakožto krvavá mrtvola položen byl do klínu jejího. Ó jak málo uvažoval jsem posud o bolestech Pána Ježíše a Panny Marie!

Můj Ježíši, milosrdenství! Dej mi milost, abych bolesti Matky Tvé co nejvroucněji spolu cítil!

A Ty, ó Panno Maria, vtiskni Syna svého rány, tak jako Ty jsi jich spolucítila, hluboko i do srdcí našich!

Otčenáš Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi.

14. Zastavení.

Pána Ježíše kladou do hrobu.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Božský Vykupiteli! Před bezduchým Tělem Tvým svatým klekám na kolena svá, a líbám Tvých svatých pět ran, a oplakávám hříchů svých, ješto ony jsou příčinou smrti Tvé! Ach, dej, aby před Tebou vždy pohřbenými byly!

Ó Maria, vymoz nám tu milost, abychom při svatém přijímání Tělo Pána Ježíše vždy do srdce čistého pokládali, jakožto záruku vítězného z mrtvých vstání!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi.

Obětování dokonané cesty křížové.

Ó Lásko ukřižovaná, Pane Jesu Kriste !
Přijmi milostivě toto krátké rozjímání o Tvém
přehořkém umučení, jakožto nepatrný důkaz
mé lásky a mého uznání k Tobě. Do Tvého
zraněného Srdce, ó Pane Ježíši, vkládám svou
nepatrnou pobožnost, a obětuji Ti všechny ty
bolesti, jichž Tvá přeblahoslavená Matka
i všichni svatí při rozjímání utrpení Tvého
pocítili, a prosím Tě, aby jsi mým předse-
vzetím žehnati ráčil!

Ó Ježíši, Tobě žiju, ó Ježíši Tobě umí-
rám, ó Ježíši, Tvým jsem v životě i smrti.
Amen.

III. Pobožnost,

dle starého rukopisu OO. Františkánů v Praze.

Přípravná modlitba.

Věčný, milosrdný Bože, Otče nebeský! Aby jsi kleslé pokolení lidské od záhuby věčné vysvobodil, podrobil jsi smrti Syna Svého jediného, nejmilejšího, a sice smrti nejpotupnější na kříži. Smrt Jeho stala se ale životem naším!

V duchu lásky a pokory chceme na toto veliké dílo vykoupení svého se rozpomínati, a o bolestech a smrti, Syna Tvého rozjímati. Proto prosíme Tě, ó Duše svatý, rač nás milostí Svou posilovati, abychom hříchů svých srdečně litovali, poněvadž právě pro ně Kristus Ježíš tolik trpěl. Úděl nám pevného předsevzetí, abychom po veškerých ctnostech, na něž nás rozličné události v utrpení Páně pamatují, všemožně se roztoužili, a vždy lepšími, zbožnějšími, a tak i Jemu podobnějšími se stávali!

Račiž ó trojjediný Bože v této naší pobožnosti Si zalíbiti! Kéž slouží Tobě ku cti, naší nesmrtelné duši ku spáse, žijícím ku vzdělání, věrným zemřelým ku pomoci. Skrze

Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, Jenž s Tebou i Duchem svatým rovný Bůh živ jest a kraluje po všecky věky věkův. B. Amen.

1. Zastavení.

Nevinný Pán Ježíš ku smrti odsouzen.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Nejnevinnější, Jehož kdy svět spatřil, stojí na soudu. Tu žalují na Toho, Jemuž ani nejhorší Jeho nepřátelé žádného hříchu dokázati nemohli; Jenž nesčíslná dobrodiní lidu prokázal; Jenž učil, jak lze života napravit, Bohu milým a na věčnosti spaseným se státi. Mohl se snadno všech utrpení zbaviti, maje moc s nebe; avšak On připouští, aby Ho pohanský Soudce Pilat k smrti odsoudil, poněvadž volil býti výkupným za hříchy naše, a chtěl i usmířiti spravedlnosti Božské, i vysvoboditi nás od záhuby věčné.

Ó Pane Ježíši! Velkomyslnost Ducha Tvého, s kterou jsi nespravedlivý rozsudek smrti z úst Pilátových vyslechl, vznášej se vždycky před očima našima, zvláště ale tehdy, když jiní nelaskavé a nespravedlivé posudky o nás vynášejí. Tvůj příklad posiluj nás,

abychom i my takové posudky velkomyslně snášeli, je bezúhonným a zbožným životem vyvraceli, a u vědomí své nevinnosti se těšili, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh žiješ i králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

2. Zastavení.

Pán Ježíš bere těžký kříž na ramena
svá.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

S mírností a tichostí bere Pán Ježíš těžký kříž na zraněná ramena Svá. Jako beránek neotvírá úst svých, a nechává se bez odporu vésti ku zabití: tak činí i Spasitel náš, a všem nám takto jako do srdcí volá: „Učte se ode Mne, neboť jsem tichý, a pokorný Srdcem. Kdo Mne následovati chce, vezmi kříž svůj na sebe!“

Ano, Božský Spasiteli! chceme bráti na se kříž, jenž i nám připraven jest. Bůh zajisté neukládá nám nikdy více, než nésti můžeme. Ó jak spasitelně nám jest, když nás občas nějaké utrpení navštíví! Bůh chce nás jím téměř mocí k Sobě upoutati, poněvadž, když

se nám dobře daří, nejspíše na Něho zapomínáme. Cesta utrpení jest tedy cestou spásy. Ó Pane Ježíši! Ty's předešel nás s křížem. Byť i tedy cesta naše, sebe trnitější byla, chceme Tě následovati na této cestě královské, toliko toho na Tobě si vyprošujeme, aby jsi nás ráčil při tom ve slabosti a křehkosti naší milostí Svou podporovati! Za to Tě budeme věčně velebiti, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a kraluješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvážíme-li, že Božský Trpitel ouzkostí, dlouhým bděním a všelikým trýzněním seslabl, a že při ukrutném bičování a trním korunování mnoho Krve pozbyl: nemůže nám býti s podivením, že pod tíží kříže klesá, a ve mdlobách k zemi klesá. Avšak k zemi neporazila Ho toliko tíha kříže, ale i hrozná tíha našich hříchů!

Ó Pane Ježíši, Beránku Boží nevinný!
Vidouce tě pod tíhou hříchů svých na zemi
ležeti, osvěčujeme Ti, že se odříkáme všech
hříchů, že se budem cest převráceného světa
varovati, a tak žíti, aby Tvá prolitá Krev
pomsty na nás jednou nesvolávala, nýbrž aby
pro nás za milost prosila u Tebe, Jenž
s Otcem i Duchem svatým živ jsi a králuješ
po všecky věky věkův. B. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

.Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

B. Smiluj se nad námi.

4. Zastavení.

Pán Ježíš, křížem obtížený, setkává
Svou svatou Matku.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

B. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Jak mnoho muselo asi trpěti mateřské
Srdce přeblahoslavené Bohorodičky, když
uzřela přemilého Syna svého uprostřed katanů,
mezi dvěma lotry, s křížem obtíženého krá-
četi? Zdaž nepronikla bolest jako ostrý meč,
sdílné duše její? „Ó Synu můj, ó Synu můj,“
vzdychala asi, „kéž bych mohla umříti za
Tebe!“ Než i v tomto přežalostném stavu
setrvala oddanou služebnicí Páně, jež nežádá
jiného, leč co se srovnává s vůlí Boží!

Tvůj příklad, vznešená Trpitelko, má nám býti pramenem útěchy a upokojení, jak ve strastech vlastních, tak i ve strastech lidí takových, jež milujeme, a jimž tíhy utrpení ani odnítí ani ulehčiti nemůžeme. I my chceme, jako Ty, řízení Božské Prozřetelnosti s pokorou se podrobovati, vědouce, že bez vůle Boží, ani jediný vlas s hlavy naší nesejde, a že Bůh slyší i nejtišší vzdechy naše, a vidí i nejskrytější slzy naše! Jak dlouho ještě a dotrpěli jsme na vždy; a po tomto krátkém čase zkušebním přijme nás dobrý Otec k Sobě do nebe, kde žádná slza více nepokane. Toho uděl nám Bůh Otec, Syn i Duch svatý. Ľ. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Šimon Cyrenenský pomáhá Pánu Ježíši kříž nésti.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Pán Ježíš vleče Sebe a kříž Svůj s takovou bédou, že pod tíhou klesá. Aby před časem ducha nevypustil, ano aby spíše pro větší ještě utrpení při životu zachován byl, přinu-

tili příchozího Šimona z Cyreny, aby Pánu Ježíši kříž nesl. Mnohý z nás si snad myslí: Jak šťastným bych byl, kdybych já mohl Pánu Ježíši touto službou se propůjčiti! Však věru není přání to věci nemožnou, když praví Sám Pán: „Cožkoliv učinili jste jednomu z nejmenších bratří svých, Mně Samému jste učinili!“

Ó Pane Ježíši! připovídáme Tobě, že budeme při každé vhodné příležitosti trpícím bratřím úlevy zjednávati, s upřímností Samaritána rány srdcí jejich léčiti, jim radou i útěchou pomáhati. Chceme si při nich vždy Tebe Samého představovati, a proto také jim s takovou ochotou ku pomoci spěti, s jakou bychom Tebe Samého podporovali! Jak jinak mohli bychom také Tvou neskonanou lásku k nám lépe Tobě oplatiti, než když budeme z lásky k Tobě všechny lidi milovati, a jim, seč síly naše dostačují, upřímnou lásku osvědčovati! Tak věru dokážeme, že se k Tvému Božskému učení přiznáváme, a také s jistotou doufáme, že i Ty nás rovněž vyznáš před Otcem Svým nebeským, Jenž s Tebou i Duchem svatým živ jest a králuje po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdravas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Veronika podává Pánu Ježíši
roucho.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Soucitná žena, jmenem Veronika, podává Pánu Ježíši roucho s hlavy své, aby Si jím obličej, zpocený a zkrvácený, osušiti mohl, a Božský Vykupitel přijal této služby z lásky Jemu prokázané. Aby lásku láskou oplatil, vtiskl krvavou podobu obličeje Svého v roucho Jemu podané, a navrátil ho Veronice. Ó jak šťastnou byla, že chovala obraz Vykupitele světa v rukou svých, před očima svýma, a hluboko v srdci svém!

Kéž utkví, ó Pane Ježíši, obraz Tvůj hluboce i v srdci našem! Kéž utkví s ním tam i Tvá tichost, Tvá trpělivost, Tvá poslušnost a Tvá láska, zvláště v hodině pokušení a zármutku! Památka na Tebe budiž nám útěchou i posilou! A až jednou trhajícím se zrakům našim vše mizeti bude, budiž poslední pohled náš k Tobě obrácen! Tehdy ukaž nám milostivou tvář Svou, z níž andělé se radují, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

7. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem podruhé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Co bylo přirozenějšího, nežli to, že Pán Ježíš za každým krokem pod tíží kříže vždy více umdlával? Pročež znova v mdlobách k zemi klesá. Ó ustrň se duše má, pozorujíc, jak Spasitel Tvůj pro tebe na zemi se svíjí v potu smrtelném a v krvi! Vždyť, ach, tvé vlastní hříchy, a opětne klesání do hříchů předešlých jsou toho příčinou, že Pán Ježíš na zemi povalený a pod křížem sténající tak hrozně trpěti musí!

Ó Pane Ježíši! Uvažujice o Tvém druhém přebolestném pádu, činíme opravdové předsevzetí, že se budeme i všedních hříchů všemožně vstríhati, abychom tím snáze pádu do těžkých se uchovali. Kéž bychom i na to chtěli se přičiňovati, abychom bližním svým nižádné příležitosti ku hříchu neposkytovali! Podej nám pomocné Ruky Své, abychom v pokušení na mysli neklesali, nýbrž v Tebe, Boha svého, důvěřovali, Jenž milosrdným jsi a nedo-

pouštíš, aby kdo nad síly své pokoušen byl, a který s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. **B.** Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi.

8. Zastavení.

Pán Ježíš napomíná žen plačících.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ačkoliv tehdy s nebezpečím spojeno bylo, za přívržence Pána Ježíše se prohlásiti, nemohly přece některé ženy bolesti své utajiti, jež srdce jejich svírala, když Jej spatřily onu smutnou cestu na Golgotu konati; proto žalostně plakaly nad Pánem Ježíšem, nevinně tolik trpícím. On však zapomenuv takřka na bolesti vlastní, obrátil se ku plačícím, a řekl: „Dcery Jerusalemské! neplačte nade Mnou, ale samy nad sebou plačte, a nad dětmi svými, kteříž jste hříchy svými toto Mé utrpení zavinili!“ Slova taková týkají se všech lidí. Všichni máme lkáti nad hříchy svými, jež nejsvětějšímu Pánu našemu tak trpkých bolestí připravily, abychom ovoce Jeho smrti smírné účastnými se stali. —

Račiž nám, ó Pane Ježíši, té milosti uděliti, abychom slzy pravé kajícího prolévati mohli, jak to činili kající David, kající Magdalena. Tobě chceme v radosti i žalosti věrnými zůstat; v Tebe za štěstí i neštěstí důvěru skládati; a Ty pak zajisté, jak jsi Sám přislíbil, proměníš zármutek náš v radost věčnou, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

9. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem po třetí.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Hroznými mukami a dlouhou cestou se-slabeného Spasitele nemohly Jeho rozedrané, klesající nohy více nésti; a proto klesá k zemi po třetí. V pravdě že mohl tudíž o Něm napřed pěti prorok: „Červ jsem, (který nohou odkopnut bývá), a ne člověk, i ousměšek lidí a vyvrhel národa. Mocní kol Mne se shromáždili, a bez milosrdenství Mne bili.“ Než láska ku kleslému člověčenstvu Pána opět

pozvedla, aby dokončil dílo vykoupení našeho, a byl Svého nebeského Otce poslušen až k smrti, a to smrti kříže. —

Nyní poznáváme, ó Pane Ježíši! že jsme posud málo v křesťanském životu pokročili, a Tobě ještě málo podobnými se stali! Plniti vůli Otce nebeského bylo Ti pokrmem i radostí; Ty jsi ji plnil, ač vyžadovala tak těžkých obětí, ano krev Tvou, ano život Tvůj! My ale chcíváme činiti pouze to, co se nám snadným a příjemným býti zdá! Ctnosti stáváme se nevěrnými, jakmile nás stojí přemáhání. Ó můj útrpnost a slitování se slabostí naší; a poněvadž jsi blaženost slíbil tomu, kdo se modlí, bdí, bojuje a vytrvá až do konce: podporuj nás milostí Svou, ješto ničeho spasitelného činiti nemůžeme bez ní, s ní ale dokážeme všechno! Stůj při nás, a neopouštěj nás, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po vsecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

Pán Ježíš rouch Svých zbaven,
a žlučí napájen.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Konečně jest Pán Ježíš na hoře Golgotě. Katané trhají s Něho roucha, jež na ranách, bičováním způsobených, byla přischla. Ó jak bolestným muselo býti nejčistšímu Boho-člověku obnažení před zraky tak mnohých nečistých hříšníků! Aby při ukřižování nesmírných bolestí tolik necítil, podán jest Mu opojný nápoj, smíšený z vína, octa a myrhy. Než Pán Ježíš nepřijal toho nápoje, chtěje kalich utrpení, nebeským Otcem Jemu uchystaný, v celé hořkosti vyprázdniti až na dno! Jak poslušným jest Otce nebeského, jak laskavým jesti k nám! —

Kdo by mohl, můj Božský Spasiteli, patřiti na Tvé zohavené panické Tělo, na Tvou trním zbodanou hlavu, na Tvá octem a myrhou napájená ústa, aby neučinil pevného předsevzetí, že se bude chlípnosti, a veškeré nestřídmosti v jídle a pití zdržovati? Ano, chceme počestně žíti, jako ve dne chodíce. Chceme starého člověka svléci, a nového obléci. Utvoř v nás, ó Bože, srdce čisté a ducha nového, jenž dle obrazu Tvého uspůsoben jest; Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po vsecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

11. Zastavení.

Pána Ježíše na kříž přibíjejí.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Jak žalostný ten pohled! Pána Ježíše nelidsky na kříž povalili a přibili. Jeho ruce i nohy pronikají ostré hřeby, jež opětnými ranami hluboce do dřeva kříže se zarážejí, a Pánu Ježíši potoky krve, k zemi stékající, vynucují. Komu lze bez ustrnutí a hrůzy na ukrutné napjetí údů, a na rány vždy víc a více se otvírající jen pomyslití? —

Ó nejtrpělivější Ježíši! Abychom účastnými státi se mohli Tvého svatého utrpení, nechceme rukou svých po cizím majetku vztahovati, ani nohou svých od Tebe odvracet! Ve smyslu Tvého Božského rozkazu a svatého příkladu, které nám na kříži dáváš, slibujeme dobře činiti těm, kteří nás nenávidí; žehnati těm, kteří nám zlořečí; a modlití se za ty, kteříž utrhají nám. Často také chceme uvažovati výroku svatého apoštola Tvého, jenž dí: „Kterí Kristovi jsou, ukřížovali tělo své i se žádostmi jeho,“ poněvadž toliko zachováváním tohoto přikázání dostane se nám vítězné koruny života věčného. Pročež budiž nám nyní vzorem, abychom se jednou

s Tebou radovati mohli, Jenž s Otcem i Duchem svatý rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

12. Zastavení.

Pán Ježíš na kříži povýšený umírá.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

• R o z j í m á n í a m o d l i t b a.

Ranami pokrytý, a na celém Těle zedraný Spasitel světa pní na kříži, a zápasí úplné tři hodiny se smrtí. Potěšiv lotra kajícího slovy: „Ještě dnes budeš se Mnou v ráji,“ a odevzdav hořem sklícenou Matku Svou v ochranu miláčka Svého, žádá Pán Ježíš posléze ještě píti. Když houbu, již Jemu voják omočenou v octě k ústům podal, okusil, krátce na to zvolal: „Dokonáno jest!“ Hned na to zvolal hlasem velikým: „Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!“ Pak hlavu skloniv, vypustil duši. Tolik to Spasitele našeho stálo, aby dlužní úpis hříchův našich smazati mohl! Svatý Augustin dí: „Viz, hlava se naklonila, aby tě políbila; ruce jsou rozpjaté, aby tě objaly; srdce jest otevřeno, aby tě ukrylo!“ —

Pohled, ó Božský Vykupiteli, na kříž Svůj, na němž jsi oběť smírnou dokonal, a dej, aby v nás vzbudil a opravdovou ošklivost hříchů, pro které Ty jsi na něm umřítí musel! Jest-liže nebeský Otec Tvůj na Tobě, Svém jediném, nejmilejším, nejsvětějším Synu hříchy světa takto trestal: ó jak hrozným zlem musí každý hřích býti! Přispěj nám tedy ku pomoci, abychom hříchům docela odumřeli, a jen pro Tebe živi jsouce, na blaženou smrt se připravovali. Dej nám, ó Pane, abychom v posledním okamžiku z Tvých ran útěchu a občerstvení čerpali! V Tebe důvěřujeme, v ruce Tvé poroučíme ducha svého. Přijmi nás pak milostivě k Sobě, Jenž s Otcem i Duchem svatým živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

13. Zastavení.

Mrtvé Tělo Pána Ježíše kladou na klín Panny Marie.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když byl vojín smrt Krista Páně na jisto postavil, an Jemu bok Jeho kopím otevřel,

prosil Josef z Arinrathie Pilata, aby jemu mrtvé Tělo Páně sníti dovolil. Jakmile Pilat v žádost tu svolil, šel, sňal Je s kříže, a položil Panně Marii na klín. Mlčky, na smrtí bledá, hořem sklíčená, více mrtvá než-li živá sedí tu Bohorodička se Synem svým na klíně, jako volajíc: „Pojďte a vizte, zda-li bolest vaše, jako bolest má!“ Nyní však sdílí slávu se Synem svým, jako s Ním sdílela bolesti Jeho. —

Poněvadž Ty Sám, ó Pane Ježíši, kráčil jsi cestou žalostí od jeslí až na kříž, a příčinou jsi byl, že meč bolestí pronikl srdce Matky Tvé: nesmíme se nad žalostmi svými pozastavovati, aniž jich za znamení nemilosti u Boha považovati. Neboť víme, že Otec nebeský tresce, koho miluje. Chceme jen bedlivě nad tím bdíti, abychom pro hříchy a pošetilosti své sami si žalostí nepřipravovali. Stíhnou-li nás ale bolesti nezaviněné, budeme je s trpělivostí snášeti, přejíce si býti účastnými žalostí Tvých, abychom zasloužili si i na věčnosti slávy Tvé, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. B. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

B. Smiluj se nad námi!

14. Zastavení.

Pána Ježíše kladou do hrobu.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Josef z Arimathie a Nikodem poskytli spolu Pánu Ježíši čestný pohřeb. Tělo Jeho pomazali drahými mastmi, ovinuli Je bílým plátnem a vložili do nového hrobu, ve skále vytesaného. Zde tedy konečně našel Pán pokoje před nepřátely, kteříž Jej až ku smrti pronásledovali. Podobně i my nalezneme v hrobě ukončení všech strastí tohoto života. Hřbitov jest polem Božím, na němž těla naše oslavení svého budou očekávati. —

Od toho času, kdy jsi Ty, ó Božský Vykupiteli! hroby křesťanů posvětil, netřeba nám více se jich lekati. Jsouť ony druhým lůnem mateřským, z něhož povstaneme k životu druhému, novému, věčnému. Proto patříce na hroby, nechceme pamatovati toliko na smrt a zprachnivění: nýbrž i na příští z mrtvých vstání. Jako jsi Ty, ó Spasiteli náš, hrob Svůj opustil: Tak i my jednou, na pokynutí Tvé, s tělem oslaveným z hrobu povstaneme. Ovšem že musíme prvé nábožně a křesťansky žíti, chceme-li jednou šťastně

zemřítí, a blaženého vzkříšení dojítí. Toho si přejeme; jen Ty, ó Pane náš, rač nás k tomu podporovati milostí Svou, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

Dodatek před hlavním oltářem.

Ť. Svého vlastního Syna Bůh neušetřil,
Ř. Ale vydal Jej za nás všechny.

Modleme se.

Prosíme Tebe, ó Bože, shlédni milostivě na tuto čeleď Svou, pro kterou Ježíš Kristus, Pán a Spasitel náš, neodporoval v ruce hříšníků se vydati, a muky kříže podstoupiti. Jenž s Tebou i Duchem svatým rovný Bůh živ jest a králuje po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Ť. Ve vši ouzkosti a v našem soužení,
Ř. Pomoz nám, ó blahoslavená Panno Maria.

Modleme se.

Prosíme Tě, ó Bože, vyslyš přímluvu milované Matky své, Panny Marie, jejíž srdce za Tvého utrpení meč bolesti pronikl, a kteráž za nás nyní i v hodině smrti naší za milost a slitování Tvé prosí. Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

IV. Pobožnost,

dle sepsání svatého Alfonse z Liguori, zakladatele
řádu Božského Vykupitele, čili Redemptoristů.

P ř í p r a v a.

Můj Pane Ježíši Kriste! Ty jsi krácel touto cestou, a s tak velikou láskou žádal jsi umřítí za mne, jenž jsem Tě tolikráte opustil! Nyní však miluji Tě z celé duše své; a poněvadž Tě miluji, jest mi srdečně líto, že jsem Tě urážel. Odpuť mi, a dovol, abych Tě po této cestě provázeti směl! Láskou ke mně jatý kráčíš na smrt; též já umřítí chci z lásky k Tobě, nejlaskavější Vykupiteli! Ó Pane Ježíši můj, s Tebou spojen chci živ býti i umřítí! Amen.

1. Zastavení.

P á n J e ž í š n a s m r ť o d s o u z e n.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

R o z j í m á n í a m o d l i t b a.

Uvažuj, jak Pán Ježíš, byv bičován a trním korunován, konečně od Piláta ku smrti kříže nespravedlivě jest odsouzen.

Ó můj Božský Ježíši, nebylť to Pilát, nýbrž hříchy mé to byly, jež Tě na smrt odsoudily! Pro zásluhy této Tvé bolestné cesty Tě prosím, aby jsi mi přispěl ku pomoci na cestě do věčnosti, která duši mé jest ustanovena.

Miluji Tě, ó Pane Ježíši, Lásko má, miluji Tě více než sebe samého, a lituji z celého srdce svého, že jsem Tě urážel. Nedopust, abych od Tebe byl odloučen! Dej, abych Tě vždy miloval, a pak nakládej se mnou, jak sám chceš. Přijímám všecko, cokoliv se Tobě líbí.

Otčenáš. Zdravas Maria. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

2. Zastavení.

Pán Ježíš bere kříž na Sebe.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš na této cestě kříž na ramenách nese, na tebe pamatuje, a tu smrt, kterou podstoupiti má, Svému věčnému Otci za Tebe obětuje.

Ó můj nejlaskavější Ježíši, objímám všechna soužení, kterých jsi mi až do skonání mého

ustanovil, a pro zásluhy těch bolestí, jež jsi při nešení kříže Svého podstoupil, Tebe prosím, budiž mi nápomocen, abych i já kříž svůj nesl s dokonalou trpělivostí, a se zbožnou odevzdaností do vůle Tvé!

Miluji Tě, Pane Ježíši, Lásko má, a lituji z celého srdce, že jsem Tě kdy urážel. Nedo-
pusť, abych od Tebe byl odloučen! Dej, abych Tě vždycky miloval, a potom čiň se mnou, cokoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj tento první pád Ježíše Krista pod křížem. Tělo Jeho jest bičováním celé zedráno, hlava trním korunována. Ztratil velmi mnoho krve, čímž Jeho síly tak ochably, že sotva na nohou státi mohl. Nad to i žoldnéři Jej tloukli: a proto na té cestě vícekrát k zemi klesl.

Ó můj přemilý Ježíši, nebyltě to kříž Tvůj, nýbrž tíže hříchů mých to byla, jež Tobě tyto bolesti způsobila. Ach, pro zásluhu toho Tvého prvního pádu, opatruj mne, abych nikdy do hříchu smrtelného neupadl!

Miluji Tě, Ježíši můj, z celého srdce, a lituji, že jsem Tě kdy urážel! Nedopust', abych Tě znovu urazil! Dej, abych Tě vždycky miloval, a potom čiň - se mnou, cokoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

4. Zastavení.

Pán Ježíš potkal Svou zarmoucenou
Matku.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj toto setkání se Syna a Matky na cestě té. Pán Ježíš a Panna Maria pohlédli na sebe, a tyto jejich vzájemné pohledy byly jako tolikere šípy, jimiž milující Srdce jejich byla zraněna.

Ó můj nejlaskavější Ježíši! pro bolest, jižto Jsi při tomto setkání pocítil, prosím

Tebe, aby Jsi mi uděliti ráčil milosti ku pravé úctě nejsvětější Matičky Tvé! Ty pak, Královno má nejbolestnější, zjednej mi svou přímlovou ustavičné a láskyplné pamatování na umučení Syna Tvého!

Miluji Tě, můj Ježíši, Lásko má, a lituji, že jsem Tě kdy urážel. Nedopusť, abych od Tebe byl odloučen! Dej, abych Tě vždycky miloval, a potom čiň se mnou, cokoliv se Ti zlíbí.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Šimon pomáhá Pánu Ježíši kříž nésti.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak židé, vidouce prevelikou slabost Pána Ježíše, Jenž při každém kroku již již umírat se zdál, obávali se, aby jim na cestě nezemřel; protože Ho ale chtěli ohavnou smrtí na kříži umučiti, přinutili Šimona Cyrenenského, aby za Pánem Ježíšem kříž nesl.

Ó můj nejsladší Ježíši! neodříkám se kříže jako Cyrenenský: nýbrž spíše ho při-

jímám i objímám. Přijímám zejména té smrti, které jsi mi ustanovil, se všemi bolestmi, jež jí provázeti budou, a spolu s Tvou smrtí ji Tobě obětuji. Ty jsi umřel z lásky ke mně: též já umřítí chci z lásky k Tobě, abych se Ti zalíbil. Budiž mi jen milostí svou nápo-mocen!

Miluji Tě, můj Ježíši, Lásko má, a lituji, že jsem Tě kdy urážel. Nedopusť, abych Tě kdy urážel. Nedopusť, abych Tě znova urazil! Dej, abych Tě vždycky miloval, a potom čiň se mnou, cokoliv se Ti zlíbí.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Pán Ježíš přijímá od svaté Veroniky roucho.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak svatá žena Veronika, vidouc Pána Ježíše tak ztrápeného, a tvář Jeho potem a krví zalitou, roucho Jemu podala, kterým se Pán utřel, a Svou nejsvětější podobu na něm vtisknutou zůstavil.

Můj nejmilejší Ježíši! obličej Tvůj byl prvé tak krásný; ale na té cestě nemá žádné krásy více, nýbrž ranami a zalitou krví jest všecek zohyzděný. Ach, jak krásná byla také duše má, když milosti Tvé na křtu svatém dosáhla; avšak já bídný jsem ji nápotom hříchy svými zohavil!

Miluji Tě, můj milý Ježíši, a srdečně toho lituji, že jsem obrazu Tvého v duši své poskvrnil. Jenom Ty, ó Vykupiteli můj, můžeš jí předešlé krásy navrátiti. Učiň to, prosím Tě, pro Tvé přehořké umučení!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

7. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem podruhé.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj druhý pád Ježíše Krista pod křížem, při kterém ztrápenému Pánu všecky rány na Jeho ctihodné hlavě, i na ostatních Jeho svatých údech znova krvácely, a všecky Jeho bolesti obnoveny byly.

Ó můj nejtišší Ježíši, jak častokráte Jsi mi odpustil, a já jsem opět do hříchu padal,

a Tebe urážel. Ach, pro zásluhy z tohoto nového pádu, přispěj mi Svou pomocí, abych v milosti Tvé až do smrti setrval, a ve všech pokušeních, jež na mne dorážeti budou, vždy do ochrany Tvé se poroučel!

Miluji Tě, můj Ježíši, Lásko má, a lituji, že jsem Tě kdy urážel. Nedopusť, abych Tě znova urazil! Dej, abych Tě vždycky miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

8. Zastavení.

Pán Ježíš mluví k ženám plačícím.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak ženy, vidouce Pána Ježíše tak převelmi ztrýzněného, a po celé cestě krvácejícího, útrpností jaté nad Ním plakaly. Ale Pán Ježíš řekl jim: „Neplačtež nade Mnou, ale samy nad sebou plačte, a nad svými syny!“

Ó můj nejbolestnější Ježíši! oplakávám hříchů, jimiž jsem Tebe urazil, a to pro tresty, kterých jsem zasloužil, ale mnohem více ještě

pro veliké hoře, které jsem způsobil Tobě, Jenž jsi mně tak velice miloval! A proto mne dohání ne tak peklo, jako spíše láska k Tobě, abych oplakával hříchů svých.

Ježíši můj, miluji Tě více, než-li sebe, a lituji, že jsem Tě kdy urážel! Nedopust, abych Tě znova urážel! Dej, abych Tě vždy miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

9. Zastavení.

Pán Ježíš klesá po třetí.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj třetí pád Ježíše Krista pod křížem. Příliš veliká byla Jeho slabost, příliš veliká též ukrutnost katanů, kteří chtěli, aby Si pospíšil, kdežto On sotva nohami vládnouti mohl.

Ó můj zemdlený Ježíši, pro zásluhu z té slabosti, jižto jsi na cestě k hoře Kalvarii přetrpěti chtěl, uděl mi dostatečné síly, abych přemáhal všecky ohledy lidské, i všecky zlé žádosti, jež mně k tomu svedly, že jsem milostí Tvou pohrdal!

Miluji Tě, Ježíši můj, z celého srdce a lituji, že jsem Tě kdy urážel! Nedopust, abych Tě znova urážel! Dej, ať Tě vždy miluji, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí.

Otčenáš Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

Pán Ježíš zbaven oděvu.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš od katanů oděvu jest zbaven, a sice tak násilně, že, ano spodní roucho na Těle, bičováním zedraném, bylo přilepeno, trhajíce s Něho roucho, spolu i kůži s Těla Jemu strhali!

Ó můj nejnevinnejší Ježíši! pro zásluhu z té bolesti, jížto jsi při tomto násilném svlékání pocítil, Tebe prosím, budiž mi nápomocen, abych sebe samého všech náklonností pozemských zbavil, a celou svou lásku složil na Tebe, Jenž nejvíce hoden jsi, aby jsi ode všech byl milován!

Miluji Tě z celého srdce, a lituji, že jsem Tě kdy urážel! Nedopust, abych Tě znova

12. Zastavení.

Pán Ježíš umírá na kříži.

Ť. Klaníme se Tobě, o Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Tvůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak tvůj Ježíš, když po tři hodiny v smrtelných úzkostech na kříži trval, konečně bolestmi zachvácen, omdlévá, hlavu sklání a umírá.

Ó můj umučený Ježíši, líbám s největší vroucností ten kříž, na němž jsi pro mne umřítí ráčil! Zasloužil bych pro hříchy své smrtí zlou umřítí: ale smrt Tvá jest nadějí mou. Prosím Tě pro zásluhy Tvé přehořké smrti, uděl mi té milosti, abych umřel v objetí nohou Tvých, a láskou k Tobě roznícen. Do rukou Tvých poroučím duši svou!

Miluji Tě z celého srdce svého. Nedopuť, abych Tě znova urazil! Dej, abych Tě vždy miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí.

Otče náš. Zdrávás. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

O p r a v a.

Pod 11. štací obrázkovou str. 143. má státi „*na to hned prokláli*“ na místě „*hned prokláli*“.

urážel! Dej, abych Tě miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

11. Zastavení.

Pán Ježíš na kříž přibit.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak Pán Ježíš, jsa na kříž poražen, rukou Svých rozpjal, a věčnému Otci Svému tuto oběť života Svého za spasení naše přinesl! Nelidští katané pak Ho hřeby na kříž přibili, napotom kříž pozdvihli, a ohavnou smrtí Ho na něm umřítí nechali.

Ó můj pohaněný Ježíši, připevni mé srdce k nohoun Svým, aby tam vždy zůstalo, Tebe vždy milovalo, a nikdy více od Tebe neodstoupilo!

Miluji Tě více, než-li sebe samého, a lituji, že jsem Tě kdy urážel. Nedopust, abych Tě znova urážel. Dej, abych Tě vždy miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

13. Zastavení.

Pán Ježíš s kříže složen.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak mrtvého Pána dva učenníci Jeho, Josef a Nikodem, s kříže dolů sňali, a na klín přebolestné Matky Jeho položili, kterážto Syna svého co nejvroucněji přijala, a co nejpevněji k sobě vinula.

Ó Matko nejbolestnější, z lásky k tomuto Synu svému přijmi mne za dítě své, a přimlouvej se za mne! Ty pak, Vykupiteli můj, když jsi již pro mne umřel, přijmi mne do počtu těch, kteří Tě upřímně milují, ješto žádám jedině Tebe, a mimo Tebe nechci a nehledám ničehož!

Miluji Tě, Ježíši můj, a lituji, že jsem Tě urážel. Nedopusť, abych Tě znova urazil! Dej, ať Tě vždy miluji, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

14. Zastavení.

Pán Ježíš do hrobu položen.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Uvažuj, jak učenníci mrtvého Pána Ježíše k hrobu nesou, nejsvětější Jeho Matka jich až tam provází, a vlastníma rukama Syna svého do hrobu ukládá. Napotom hrob zavřeli, a všickni pryč odtamtud odešli.

Ó můj pohřbený Ježíši! mnohokráte líbám ten kámen, jenž Tebe uzavírá. Však Ty na témže místě třetího dne z mrtvých vstaneš. A pro toto vzkříšení Tvé Tě prosím, dej mi v den soudný slavně s Tebou z mrtvých vstáti, abych s Tebou v nebesích vždy spojen byl, a věčně Tě milovati a velebiti mohl!

Miluji Tě, ó můj Ježíši, a lituji, že jsem Tě urážel. Nedopusť, abych Tě znova urazil! Dej, abych Tě vždy miloval, a potom nakládej se mnou, jakkoliv se Ti zlíbí!

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

Potom se před velkým oltářem říká pětkrát Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci na památku umučení Pána Ježíše Krista, a za dosažení odpustků, jež na tuto pobožnost se udělují.

V. Pobožnost

dle sepsání sv. Leonarda a Portu Mauritio, misionáře
z řádu sv. Františka, zakladatele křížové cesty.

Příprava.

Nejdobrotivější Ježíši! v duchu poníženosti padám před Tvou Božskou velebností já, nehodné stvoření, na kolena, jenž za mnohá dobrodiní velmi zle jsem se odměnil. Ach neskončená dobroto! hřešil jsem proti nebi i před Tebou, již nejsem hoden nazván býti synem Tvým. Rozpomeň se ale, ó Pane! že Bůh můj jsi a mé všechno; obejmi tedy syna marnotratného, kterýžto v prsa svá skroušeně se bije, a milosrdenství Tvé za odpuštění žádá.

S tou nadějí, ó můj Ježíši! i se žádostí nejsvětějšího požehnání Tvého obětuji Tobě toto svaté cvičení křížové cesty, ke cti a chvále oné nejbolestnější cesty, kterou jsi za mne trpěl, a až na horu Golgota čili Lebčí vykonati ráčil. Žádostiv jsem také, získati těch odpustkův, které od římských papežů navštěvujícím uděleny a častěji stvrzeny jsou. Jeden z nich plnomocný přivlastňuji ubohé duši své; ostatní pak všecky darem dávám duším v očistci, těm obzvláště, za které Božská prozřetelnost Tvá k modlení mne nejvíce zavázaným uznává.

Učiň, ó Ježíši! aby toto svaté cvičení bylo mi prospěšné k dosažení milosrdenství i k rozmnožení věčné slávy. Amen.

1. Zastavení.

Ježíš nevinný pro lidské viny
k ohavné smrti odsouzený.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Považ, duše má! jak horlivou láskou Kristus Ježíš k tobě roznícen jest! Aby ty jsi věčně živa byla, On smrti bolestné se odevzdává. Kterak jsi dosaváde za tuto lásku Kristu se odměnila? — Pozoruj dále: Pilát pohnut byl k vyřknutí křivého ortele židovským křikem: „Ukřižuj, ukřižuj Ho!“ Zda-liže také ty, duše má, Ježíše svého neodsuzuješ? Kolikrátkoli jméno Boží, svatou víru a Církev, Svátosti, svaté nebešťany jazykem svým aneb i skutkem zneuctíváš a jim se rouháš; kolikrát hanlivá, oplzlá a utrhačná slova mluvíš: tolikrát Pána svého k smrti opět vyvoláváš! Ach, duše má! jak těžkého odpovídání máš se obávati!

Pozastav se při tom rozjímání!

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel lehkovážnosti jazyka svého, prose Ho za milost.

Ó živote duše mé! největšího milování hodný Ježíši! bolestně uznávám, že nevděčnost má menší není, než byla židovská, když prostořekým jazykem ne jednou ale mnohokráte, ortel nejohavnější smrti na Tvou nevinost také ode mne vyřčen jest! Buď milostiv, ó můj Ježíši, ošemetnosti mé, které s útrpným srdcem oplakávám, skroušeně žádaje, aby jsi milostí svou ústa má tak na uzdě držel, abych budoucně velebnost Tvou chválil, bližního pak na Tebe, ó Pane Ježíši, se ohlížeje, srdečně miloval, a tak hodným učiněn byl slyšeti jednou výrok Tvůj: Pojď, požehnaná duše! neb jsem Já nevinným odsouzením Svým shladil viny tvé. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

2. Zastavení.

Ježíš, pouhá tichost,
pro naši nepravost nese kříže těžkost.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Zde rozjímej, duše má, s jakou srdečnou radostí tvůj rozmilý Pán Ježíš přetěžký kříž, a s ním tvá nejhorší provinění na zraněná

ramena svá přijal. Zardi se při tom, že často již při nepatrném křížku do veliké netrpělivosti upadáš! Což nevíš, že do nebe bez kříže přijíti nelze?

Pozastav se při tom rozjímání!

Nyní v duchu svém padna k nohoun Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své netrpělivosti, prose za Jeho milost.

Nikoli Tobě, ó můj Ježíši, ale mně patří onen přetěžký kříž, který jsem vlastní zlostí i nepravostí sestrojil. Ach, křížem obtížený Ježíši! Tobě srdce své otvírám. Nechci od té doby bez kříže živ býti, ale hodlám kříže každodenního protiventství dle příkladu Tvého s trpělivostí nésti. Žádám si jako zbožné srdce svaté Terezie takto: Buďto pro Tebe trpěti, anebo umříti! Posilni, ó můj Ježíši, trpícího služebníka svého. Amen.

Otčenáš. Zdravas. Sláva Otci.

Ů. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Ježíš síla nebeská,
ponejprv pod křížem klesá.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Považ, duše má, kterak Tvůj ztrápený a ucházením přesvaté Krve zemdlený Pán Ježíš ponejprv k zemi těžce padl. Padl tvůj Pán Ježíš, ó duše má; k povstání nikdo Jemu ruky nepodal: ale bitím, rvaním i strkáním ustavičně Jej pronásledovali. Věz ale, že tvoji hříchové, po tolikerém předsevzetí opakování, téhož přebolestného Kristova pádu příčinou jsou.

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohous Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel nestálosti v předsevzetích svých, prose Jej za milost.

Ach, můj nejlaskavější Vykupiteli, Jenž pod tíží kříže v Krvi Své ležíš, se skroušeným srdcem zavrhuji všechny své, tolikrát již opakované mrzkosti. Zadrž mne, ó můj Ježíši! milostivou rukou Svou, abych hříšným pádem svým Tvého bolestného pádu nikdy více neobnovil, nýbrž v milosti Tvé živ jsa, své spasení věčné si zabezpečil. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

4. Zastavení.

Pána Ježíše s Pannou Marií žalostné setkání.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Přemýšlej, duše má, jak citelná bolest Srdce Pána Ježíše pronikla, když Jeho zarmoucená Matka se s Ním potkala. Dále jaké trápení ona nejbolestnější Panna v sobě pocítila, když nejsvětější obličej Božského Syna svého hříchů tvými náramně zohovený spatřila! Ach nevděčná duše! co ti zlého učinil můj rozmilý Syn a Vykupitel tvůj? tak se tě táže bolestná Rodička. Co ti protivného způsobila bolestiplná Matka Má? mluví opět do srdce tvého trpící Pán Ježíš.

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel srdce svého zatvrzelosti a pros Jej za milost!

Ó Božský Synu Panny Marie! ó žalostná Matko Ježíše mého! u Vašich nejsvětějších nohou se kořím, já nejbídnější hříšník, bolestně se vyznáváje oním zločincem, který zatvrzelostí svou Vaše nejútlejší Srdce mečem bolestí pronikl. Ó kéž by se nyní z očí mých potoky krvavých slz vyprýštily! Nemaje jich, obětuji Ti, ó můj Ježíši, Tvou vlastní za mne nehodného přehojně vylitou krev. Přednáším Ti také ony srdečné slzy, jimižto nejbolestnější Matka Tvá na tom místě oplývala, skroušeně vzdychaje: Milosrdenství, ó Pane Ježíši! milosrdenství, ó Panno Maria! žádám, abych o bolestech Vašich s prospěchem roz-

jímaje, hodně také hříchů svých mohl oplakati. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Ježíš pro lidské spasení křížem unavený,
čeká od Cyrenejského spomožení.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Zde potřeba uvážiti: že Šimon přinucen byl za Kristem kříž nésti, poněvadž ještě neznal Pána Ježíše jakožto Spasitele světa. Ty ale, duše má! světlem pravé víry osvícená, proč ty od kříže povolání svého se vzdaluješ? aneb kterak pro své spasení jej neseš? Toho všeho největší příčinou jest, že srdce tvé vezdejším marnostem příliš je oddáno, jichžto ale dříve, než se naděješ, zhoštěna budeš!

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohous Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel toho, že jsi sobě vlastního povolání tak málo všímal, a pros Jej za milost.

Ach můj nejmilejší, pro spasení mé zemdlený Ježíši! Jak velice rdím se před Tvou

velebností, který jsem posavád žádné pomoci Tobě neprokázal! Od té chvíle, z lásky k Tobě, ó Pane! беру na sebe kříž, povolání svého. Uděl mi milosti, abych následuje vnuknutí i šlépějí Tvých, s Tebou zde jsa trpící, s Tebou také zasloužil v nebi býti se radující. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Ježíš vlastní Krví zbarvený,
rouchem Veroniky otřený.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Hleď duše má na ono roucho, v které Pán Ježíš tvář Svou za tou příčinou vtiskl, aby zbožnou Veroniku za její útrpnost odměnil. Ó duše má! jak šťastnou by jsi byla, kdyby jsi v srdci svém, obraz svého Ježíše nosila! Budeš-li si každodenně muk Kristových připomínati a spolu šlépějí Jeho s útrpností následovati, staneš se milosti té účastnou!

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel toho, že jsi na umučení Jeho tak málo vzpomínal, a pros Jej za milost.

Ó zubožený Pane Ježíši! z celého srdce lituji, že jsem se více ohlížel na vezdejší, pomíjející věci, než na Tvé-přehořké umučení. Ach, vtiskni v duši mou tvář nejsvětějšího obličeje Svého, abych aspoň vždy tehdy Tvých muk byl pamětliv, když hodiny bítí slyším. Ostatně, můj Ježíši, kolikrát srdce mé, i všelike stvoření ostatní se pohne, tolikrát chci s utrpením Tvým spolucítiti, a Tebe nade všecko milovati. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ů. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

7. Zastavení.

Ježíš plný ran a bolestí,
podruhé klesá pro naše neřesti.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Bůh tvůj a Pán tvůj, ó duše má! opět pod křížem leží, od nepřátel zbitý, od nevlídného lidu posmíváný. Kdo Jej porazil, nežli tvá pýcha, kterou nad jiné se vynášíš? a tvá marná ctižádost, kterou voditi se dáváš? Tvá ošemetnost, v které bližním svým pohrdáš, Pánu velmi přitížily a Jej na zem porazily.

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohoun Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své nádhernosti, a pros Jej za milost.

Ó nejsvětější Vykupiteli můj! jak velice raněno jest srdce mé, že Tvá Božská velebnost až k nohám nepřátel Svých se pokořuje, a má ničemnost tak vysoko se vyvyšuje! Od té chvíle zamítám všechnu pýchu a nepořádnou sebe samého vážnost, toužebně žádaje, aby Tvůj, ó můj Ježíši! přebolestný pád tak mne ponížil, jako že pro mnohá svá provinění hoden nejsem člověkem nazván býti. Pokořuj mne tak dlouho, prosím, až bych v křesťanských povinnostech úplně se vycvičil, a oné odplaty zasloužil, které jsi těm, již pokorného srdce jsou, přislíbiti ráčil. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

8. Zastavení.

Pán Ježíš, Bůh věčného milování, uprostřed svého umučení, těší ženy, jež nad Ním pláčí.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Považ duše má, jak dobrotivým a laskavým jest Pán Ježíš, Jenž Sám nejvyšší ztrápený, potěšuje kvílících žen, od nichž Sám

měl potěšen býti! Snad se domýšlíš, že podobného potěšení prázdna jsi? Ach! kde by jsi se byla octla hříšná duše, kdy by jsi v hříších svých před Božskou stolicí soudnou byla povolána! To jest ono potěšení, že posavád tvůj Pán Ježíš, jako na zcestného Petra, tak na tebe milostivě hledí a k Sobě tě volá i táhne. Dvojnásobný tedy důvod máš k prolévání hořkých slz, předně ohlížíš-li se na svá mnohá provinění, jež příčinou jsou tolikerych Kristových utrpení; a dále, že Pán Ježíš téměř polomrtvý, jako na plačící ženy, tak i na tebe pamatuje s potěšením, totiž s odpuštěním.

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padni k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své nekajicnosti a pros Jej za milost.

Žádného potěšení, ale slz pravé kajicnosti od Tebe žádám, nejzarmoucenější Ježíši! Těmi chci hříchů svých dnem i nocí hodně oplakati, abych aspoň některak odměniti se mohl Tobě za onu nejsvětější Krev, kterou jsi pro spasení mé měrou přehojnou prolíti ráčil. Ach neskončená Dobroto! z celého srdce Tě miluji, a volím raději umřítí, nežli velebnost Tvou úmyslným hříchem rozhněvati. Ó potěšení duše mé! potvrdiž milostí Svou ono předsevzetí, abych v poslední hodině, při smrti své, s bezpečnou myslí mohl na Tebe patřiti. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

9. Zastavení.

Ježíš k hoře lebčí se blíží,
po třetí leží pod kříže tíží.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a
dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání s modlitba.

Znamenej duše má! jak žalostným hlasem ze všech stran soužený, a po třetí pod křížem ležící Pán Ježíš tebe okřikuje, aby jsi již jednou od zlých navyklostí svých ustoupila, a příležitostí, jež tě ku zlému lákají, se vystríhala. Věz, že tyto jsou toho příčinou, pro kterou Tvůj Pán Ježíš zase na zem klesá, ránu za ranou přijímá a Svou nejsvětější Krev pro tebe bez užitku mrhá. Uposlechni tedy volání Páně Ježíšova, dokavad On v Krvi Své vzdychaje, milosrdenství Svého ti nabízí.

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padni k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své ve službě Boží lenivosti, a pros Jej za milost.

Ó nejhlavnější Ježíši! se srdcem skroušeným vyznávám, že nepravosti mé, přechasto opakované, velebnost Tvou po třetí k zemi

porazily a rány Tvé obnovily. Pevně jsem si umínil, že budu zlé obyčeje své přemáhati, a těch zvláště příležitostí všemožně se varovati, které mého hříšného pádu, a tím také Tvého přebolestného klesnutí původem byly. Posilni, ó můj Ježíši! Svou nejsvětější Krví ubohou, hříchy těžce zarmoucenou, avšak již kající duši mou. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši!

Ř. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

Ježíš zcela obnažený,
ocetem a žlučí napájený.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Zde duše má! připuť si k srdci oné náramné bolesti, které tvůj nejčistší Pán Ježíš pocítil, když Jej ukrutně svláčeli a panské Tělo Jeho obnažovali. Ustrň se také nad tím, jak hořkou byla žluč, a jak kyse-lým byl ocet, jimiž Jeho nejsvětější, vypráhlý jazyk napájeli. Z toho poznej, jak drazé musel Bůh tvůj a Pán tvůj pykati za hříchy tvé! Za to, že ty jsi tělo své nádherně šperkoval: s Něho způsobem přebolestným roucha

strhali; a za tvou v jídle a pití nestřídmost,
Jej přehořkou žlučí a kyselým octem napá-
jeli!

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padni k nohám Pána Je-
žíše, svého budoucího Soudce, a ožel své náklonosti
ku nádheře a nestřídmosti, a pros Jej za milost!

Ó nejstrápenější Ježíši! jak velký rozdíl
jest mezi námi dvěma? Ty jsi pln Krve,
pln ran a bolestí; já ničeho více nehledám,
než samé marnosti a těla svého pohodlnosti.
Ach Pane! uznávám skroušeně, že se nepři-
držuji cesty Tvé a šlépějí Tvých! Proto
snažně Tě žádám za tu milost, abych mrtve-
ním své lásky k nádheře a nestřídmosti do
Tvých šlépějí dokonale nastoupil. Oplakávám
slepoty své, že jsem dosavad větší měl sta-
rost o tělo, které brzo potravou červů bude,
než o svou ubohou duši. Ó můj Ježíši! učiň,
aby hořkost Tvého svatého umučení stala se
duši mé chutí nejpríjemnější. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

11. Zastavení.

Ježíš Beránek nevinný,
na kříži roztažen pro naše viny.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykou-
piti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Popatř, ó duše má! s jak nelidskou ukrutností útlé ruce i rozkošné nohy Tvého Pána Ježíše tupými hřeby ku dřevu kříže přibity byly! Již dávno nad tím žalmista v osobě Krista hořekoval: „Zbodli ruce i nohy mé, a spočtli všecky kosti mé.“ (Žalm 21, 17.) Rozpomeň se spolu, duše má! zdali tvoji zevnitřní smyslové nejsou oněmi hřeby, a zda-li převrácená vůle tvá není horší, než bylo katanské kladivo, jimiž ona ukrutnost se provedla a dosavad se provozuje? Pročež dokud ještě z rukou i nohou Pána Ježíše tvého hojně vyprýštěná Krev u Otce nebeského se přimlouvá, pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel srdečně rozpustilosti vnitřních i zevnitřních smyslů svých, a pros Jej za milost.

Ach Pane Ježíši! skrze mé provinění s potupou ku kříži přibitý! kdo dá očím mým krvavých slz potoky, jimiž bych ukrutnosti své hojně mohl oplakati! Tvá, ó můj Ježíši! na tom místě vylitá, přesvatá Krev k tomu konci jediné jest dostatečná. Uděl mi tedy Své svaté pomoci, abych budoucně smyslů svých podle Tvé svaté vůle užíval, a s Tebou také v nebi kralovati zasloužil. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

12. Zastavení.

Pán Ježíš na kříži ducha vypouští.

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,
Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Považ, ó duše má! s jakou vzteklostí oni ukrutní katané vyzdvižený kříž s ukřižovaným Ježíšem do jámy vpustili, tak že všechny Jeho kosti se zatřásly, a rány Jeho se obnovily! Slyš také s pobožným srdcem, kterak Kristus Pán za tebe, svého protivníka, u Otce nebeského se přimlouvá, ráj kajícímu lotru připovídá, a tou příповědí i tobě naději dává. On v osobě miláčka Svého Jana nejsvětější Materě Své tě poroučí, po tvém spasení žízni, a posledně se skloněnou hlavou z lásky k tobě ducha vypouští! Což tedy činiti máš?

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohous Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel všech svých provinění, jež jsou příčinou Kristova usmrcení, a pros Jej za milost.

Ach, pro mé spasení umučený Vykupiteli! u dřeva kříže Tvého skroušeně se koří ona hříšná duše, která jest příčinou Tvé přehořké smrti. Tvá ale, ó můj Ježíši! neskončená dobrota, s kterou nejsvětější ruce na kříži po mně rozpínáš, přesvatý bok mi otvíráš,

a Božskou hlavu svou ke mně nakloňuješ: takovou naději mi působí, že nezoufám pro hříchy své, ač převeliké. Slavně osvědčuji, že všem všudy vinníkům svým z celého srdce odpouštím tak, jako i sám odpuštění od Tebe, můj Jesu Kriste! s celou důvěrou očekávám. Posléz, ó můj Ježíši! pro onu hořkost, které jsi pro mne na kříži zakusil, když nejsvětější duše Tvá z Těla Tvého vycházela, buď milostiv duši mé při jejím vykročení, aby slyšeti zasloužila ona slova: „Dnes se mnou budeš v ráji.“ Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

13. Zastavení.

Ježíš pro hříšníka umučen,
na klín mateřský položen.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Zde, ó duše má! uvaž co to jest: Ježíš, Syn Boha živého, umřel za člověka hříšného! Umřel za tebe, který jsi Jeho smrti tolikerou příčinou, a dosavád Jemu lenivě sloužiti a srdce Rodičky Boží hříchy svými bolestněji než ranami Kristovými pronikati nepřestáváš.

Pozastav se při tom rozjímání, aby jsi za pomoci Marie Panny citelně poznala, co jest to: Ježíš za hříšníka umučen, na klín mateřský položen.

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své lenivosti v službě Boží, a pros Jej za milost!

Uznávám, ó nejbolestnější Panno! že smrtí nejmilejšího Syna Tvého já nejvíce jsem vinen. Co jiného činiti mám, nežli k Tobě své útočistě vzíti? Ó Matko laskavého slito-vání! skrze srdce Tvého nevýslovné bolesti, kteréž jsi tehdáž, když jsi mrtvého Syna na mateřském klíně svém měla, pocítila, vypros mi tu milost, abych dnem i nocí hříchů svých oplakával, a dokonale poznal, že Pán Ježíš, Tvůj rozmilý Syn, pro mne jest umučen; a tím poznáním abych povzbuzen jsa ku křesťanské horlivosti, všechno z lásky k Pánu Ježíši činil, opouštěl a trpěl, ano i hotov byl pro Něho umřít. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ů. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

14. Zastavení.

Pohřeb Pána našeho Ježíše Krista.

Ů. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Ohlédni se duše má ještě jednou na mrtvé, od paty nohy až k vrchu hlavě zraněné Kristovo Tělo, které nyní v hrobě odpočívá, ale milosrdenství tobě připovídá, jest-li že hříchů svých srdečně se odříkáš. Rozvaž dále, že nejsvětější Tělo tvého Ježíše podle obyčeje židovského drahými mastmi pomazáno, a v novém hrobě pohřbeno bylo. Zdaliž pak také srdce tvé bývá tak čisto, aby v něm tvůj Pán Ježíš jako v nějakém novém hrobě po svatém přijímání přebýval?

Pozastav se při tom rozjímání.

Nyní v duchu svém padna k nohám Pána Ježíše, svého budoucího Soudce, ožel své neuctivosti ku Němu, a pros Jej za milost!

Klaním se Tobě, ó nejlaskavější Ježíši, Jenž jsi z pouhé, nestíhlé své dobroty tak bolestnou cestu pro spasení mé vykonati ráčil. Odpusť mi, ó Pane! nedokonalostí, kterých jsem se dopustil v přesvatém cvičení nejbolestnější cesty Tvé. Uděl mi té milosti, za kterou skrze všechnu Krev na té cestě vyli-tou, srdečně Tě žádám: abych budoucně nejsvětější Tělo Tvé ve Svátosti oltářní s hojným užitkem přijímal, a s bolestmi Tvými outrpnost maje, někdy také při svém vykročení hoden byl, vzývati nejsvětější Jmena Ježíš a Maria. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi. •

Ž. Svému vlastnímu Synu Bůh neodpustil.

Ř. Ale vydal Jej za nás všechny.

Prosíme Tě, ó Pane! vzezři na tu svou čeleď, za kterou Tvůj jednorozený Syn, náš milý Pán a Spasitel Kristus Ježíš neodporoval se v ruce hříšníků vydati, a muky kříže podstoupiti, kterýžto s Tebou i s Duchem svatým rovný Bůh živ jest a kraluje po všechny věky věkův. Amen.

Ž. Ve vsí ouzkosti a v našem soužení,

Ř. Přispěj nám ku pomoci, blahoslavená Panno Maria.

Prosíme Tě, Pane Ježíši Kriste, ať se za nás nyní i v hodině smrti naší u Tvého milosrdenství přimlouvá blahoslavená Panna Maria, Matka Tvá, jejížto nejsvětější duši v hodině umučení Tvého meč bolesti pronikl. Skrze Tebe Spasitele světa, který s Otcem i s Duchem svatým živ jsi a kraluješ po všechny věky věkův. Amen.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi,

(Dokončí se pobožností před nejsvětější Svátostí oltářní.)

VI. Pobožnost,

sestavená dle pobožností v Bavorách konaných.

1. Zastavení.

Pilát Pána Ježíše k smrti odsuzuje.

Ź. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Poznával zajisté Pilát, že na Pánu Ježíši viny není. Dal Jej ale přece ukrutně zbičovati, a nechal Jej trním korunovati, poněvadž se domníval, že rozzuřený lid, až spatří Jej tak zbědovaného, nebude aspoň smrti Jeho si žádati. Ale zmýlil se! Jako tygři, pohledem na krev se tím více rozzuří: tak i židé zlomyslní, patříce na ztrýzněného Pána Ježíše, Jenž již člověku sotva podobným byl, tím více se rozlítili, a volali: „Ukřižuj, ukřižuj!“ A Pilát pro sobeckou přízeň u nich a u císaře v toto nejnespravedlivější odsouzení svolil. Židé i pohané tedy Pána Ježíše k ukrutnému ukřižování odsoudili, aby hříšníci ze všech národů skrze Něho spasení dojíti mohli, jak v příčině té krásně píše svatý miláček Páně:

„Tak Bůh miloval svět, že Syna Svého jedno-rozeného dal, aby žádný, kdo věří v Něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3, 16.) —

Ó Pane Ježíši Kriste! Jenž jsi pro spase-
ní naše trůn Svůj v nebesích opustiti a na
zemi sestoupiti ráčil, aby jsi Svou drahocen-
nou Krev za nás prolíti a s Otcem nebeským
nás smířiti mohl: prosíme Tě v nejhlubší
pokoře, aby jsi nám té milosti popřál,
abychom s Tebou cestou křížovou rádi krá-
čeli, a také v den soudný k ovečkám Tvým
připojení býti zasloužili. Jenž živ jsi a krá-
luješ v jednotě s Bohem Otcem i Duchem
svatým po všechny věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

2. Zastavení.

Pán Ježíš beře těžký kříž na Sebe.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a
dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykou-
piti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Jako hrůzně vyzbrojený obr Goliáš po-
smíval se lidu vyvolenému, vědom jsa si své
obratnosti a moci lidu svého filistinského,
až vystoupil proti němu mladý pastýř David

s holí a pěti kameny, a jej skolil, proraziv mu hrdé čelo kamenem: tak také ďábel s nesčetnými přívrženci svými, pyšným jsa na to, že klešlé lidstvo po 4000 let jako otroky ovládal, Bohu se protivil a rouhal, až povstal proti němu syn Davidův, mezi pastýři v chlévě narozený, jenž nepozvedl proti němu jiné zbraně, leč dřevo kříže. Pět kamenů Jeho, jež si na potření jeho vyhledal, jest pět přehrozných ran na přesvatém Těle Jeho. Před soudnou stolicí Pilatovou tuto zbraň kříže, s něhož chtěl napotom vládnouti všem vybojovaným národům, vůči lidu židovskému i pohanskému běře s ochotou na Sebe, aby přemohl ďábla, a sňal nám břímě dluhů našich u Boha, jak o Něm pěje prorok Páně Isaiáš (53, 5): „Zraněn jest pro nepravosti naše, potřín jest pro hříchy naše: Kázeň pokoje našeho na Něm, a zsínalostí Jeho uzdraveni jsme.“

Ó Pane Ježíši Kriste! Rozpomeň se na ono nevýslovné milosrdenství, s jakým jsi objímal Svůj svatý kříž, a nesl ho na horu Kalvarii, aby jsi tam v oběť přinesl Sebe za hříchy naše Otci Svému nebeskému. Dej, aby Tvůj svatý kříž stal se nám i zbraní i ochranou proti pokušením, podporou k trpělivosti a věrné vytrvalosti, jakož i znamením, po němž by jsi jednou poznal nás jakožto věrné následníky a služebníky Své v utrpeních na zemi, a nám popřál při odchodu z tohoto

slzavého údolí také přístup do ~~oslavy~~ ~~nebeské~~,
kde jsi Ty, Pane, náš ~~Jenž s křížem~~ jsi nás
předejítí ráčil, a s ~~Otcem~~ i Duchem svatým
rovný Bůh, živ ~~jsi~~ a králuješ po všechny věky
věkův. ~~R. Amen.~~

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
R. Smiluj se nad námi!

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

R. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když chtěl prorok Jonáš do vzdálených krajín uprchnouti, aby nemusel dle rozkazu Božího pokání kázati Ninivetským, stala se strašná bouře na moři, jež hrozila každé chvíli záhubou lodi, na které Jonáš uniknouti chtěl; a bouře ta se neutišila, pokud lodníci k návrhu samého Jonáše do rozbouřeného moře ho neuvrhli, načež pohltila ho veliká ryba, třetího ale dne opět na břeh vyvrhla. Jonáš, jehož jméno znamená tolik, jako „mírný, holubičí“ předobrazem jest Pána Ježíše, Jenž Sama Sebe nazval, „tichým a pokorným,“ pro nepravosti naše na smrt

se vydal, ale třetího dne vítězem nad smrtí učiněn jest! Nesmírná spousta nepravostí na světě vybízela spravedlnost Božskou ku hroznému bouři a záhube světa; a tu nabídl se Sám Syn Boží, že vstoupí v moře hořkostí a bolestí, aby se bouře hněvu Božího utišila, a lid byl zachráněn. I uvrhli Ho katané Jeho do moře utrpení tak hrozného, že pod hroznou tíží kříže Svého, to jest pod tíží nepravostí lidských a přísné spravedlnosti Božské v hrozných mukách tělesných i duševních síly Jeho míjejí, nohy Jeho se chvějí, a On na tvrdou, kamenitou zem těžce klesá. Kdo by se hrůz těchto nelekl, kdo by chtěl nesmírnou spravedlnost Boží ku hněvu popouzet, když nejnevinnější Syn Boží, za to, že viny naše na Se vzíti ráčil, - takto ztrestán jest, že v pravdě o Něm platí slova prorokova: „Veliké jako moře jest potření tvé!“ (Pláč Jerem. 2, 13). —

Ó Pane Ježíši Kriste! Také pro tíži mých hříchů tolik bolestí jsi snesl, tak těžký kříž uložiti Sobě jsi dal, tak že jsi pod ním k zemi upadl. Uvažuje tajemství Tvého nekonalého ponížení, činím pevné předsevzetí, že budu co nejvíce hříchu každého i všeliké příležitosti ku hříchu se varovati, hříchů spáchaných vždy více oplakávati, a všeho, v čem jsem pochybil, upřímně napravití hleděti! K tomu mi pomáhej milostí Svou, kterou jsi nám skrze přehrozné umučení

získati ráčil, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. **B.** Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

B. Smiluj se nad námi.

4. Zastavení.

**Pán Ježíš potkává Svou svaton
Matku.**

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste a dobrořečíme Tobě,

B. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Panna Maria tu nastupuje hroznou křížovou cestu svou! Věděla již od Božského Syna Svého, že hodina Jeho přišla, aby skrze hroznou smrt vykoupil pokolení lidské. Byla s Ním a s učeníky Jeho v Jerusalemě; nebylo jí ale lze spatřiti Jej svázaného v domě Kaifaše, ani trýzněného v soudním dvoru Pilata; slyšela toliko hrozné kletby Jeho katanů, a dozvěděla se o Jeho odsouzení ku smrti kříže. Když tedy ten hrozný průvod ubíral se od Pilata k místu popravnímu za městem, na rohu ulice, kudy Pán Ježíš musel kráčet, se zastavila, aby Jej spatřila. Ó jaký to srdce rozrývající pohled pro Matku přesvatou, na Syna nejnevinnějšího, Boha nejsvě-

tějšiho, Jenž bledý, zkrvácený, s hroznou korunou na hlavě, s těžkým křížem na zedraných ramenech ubírá se k místu popravnímu! Všecky bolesti Jeho staly se bolestmi milujícího mateřského srdce jejího! Omdlévá, a necitelní lidé vidouce ji, tupí ji spolu jakožto matku vyvrhele člověčenstva! A přece síly své sbírá opět, provází odtud Syna kříž nesoucího, stojí pak pod křížem Jeho, aby slyšela poslední slova i vzdechy Jeho. Mrtvého pak přijímá na klín Svůj, a se srdcem, nyní již sedmerým mečem probodnutým, provází Jej ku hrobu. Jak hrůzné dílo neskonale spravedlnosti Boží se tu děje! Muž a žena zhřešily; poživše v ráji se stromu ovoce zapovězeného, kletbu svolali odtud na potomstvo své; a druhý Adam a druhá Eva trpí, aby kleslé pokolení lidské mohlo býti vykoupeno! Jako bohové chtěli býti první rodiče v pýše své; a v bezpříkladné poslušnosti obětuje se druhý Otec člověčenstva rozhněvanému Stvořiteli, a druhá Eva sklání se v nejhlubší pokoře u dřeva Jeho, aby z něho nový život skrze Syna jejího vyprýštil! Jaký hřích, taková pokuta a usmíření! Pro všetečnost, žadostivost, pýchu Evy první, může Eva druhá právem o sobě tvrditi, jak o ní pěl Jeremiáš prorok: „Ó vy všickni, kteříž jdete cestou, pozorujte a vizte, jest-li bolest, jako bolest má!“ (Pláč Jerem. 1, 12.) —

Ó Pane Ježíši Kriste! Ó přesvatá Panno

Maria! Jakkoli velikým byl hrozný bol Váš, když jste se potkali: tak velikou byla i láska Vaše k nám ubohým hříšníkům; tak veliká i zásluha, kterou jste tehdy i mně získali ku potěšení a posílnění na cestě spasení. A pro tyto bolesti a pro tu lásku Vaši prosím, ano zapřísahám Vás, smilujte se nade mnou, aby Krev přesvatá nebyla pro mne marně vylita. Ó Matičko bolestná, pro utrpení Srdce Tvého mateřského, provázej i mně v životě, zejména ale na poslední cestě ku smrti a věčnosti, potěšuj i posiluj mne zvláště v hodině smrti mé, abych v náručí Tvém a pod ochranou Tvou ze světa odešel, a Tvého Syna i Tebe velebiti mohl po všecky věky věkův. **Ř.** Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

5. Zastavení.

Šimon Cyrenský pomáhá Pánu
Ježíši kříž nésti.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když Israel v boji byl s Amalekem, vítězili voje jeho potud, pokud Mojžíš s kopce

k boji přihlížeje, za Israelity u Boha se přimlouval, ruce maje roztažené k modlitbě. Když jemu ruce mdlobou klesali, vítězili ihned opět Amalekitští. Aby tedy lid vyvolený vítězství konečného dobyl, přistoupili k Mojžíšovi Aaron a Hur, a každý z jedné strany podpořoval pozdviženou ruku Mojžíšovu, aby týž až do ukončení boje za lid orodovati mohl. A podobně, aby Pán Ježíš více muk vytrpěl a větší zásluhy o nás získal, přinutili dle podivuhodných úradků Božích, katané Jeho Šimona Cyrenského, aby Jemu pomohl kříž nésti. Učinili tak, poněvadž vidouce Jej omdlávajícího a k zemi dopadajícího, se báli, že by jim snad dříve skončil, než by veškerou mstu svou mohli Jemu dokázati. Pánu Ježíši tedy nikdo dobrovolně Ruky umdlené nepodpřel, nikdo Ho nepotěšil, nikdo z tisíců, jímž dobře byl činil, přítelem Jeho se neukázal: jen katané Jeho ku pomoci Jemu přišli, nikoliv z milosrdenství, ale z divoké ukrutnosti! A i Šimon musel býti přinucen, aby Pánu Ježíši kříž nésti pomohl! Ovšem že ale pohleděv do svatého obličeje Páně, milosrdenstvím i láskou jat jest, a s veškerou ochotou Pánu pomáhal, a od té chvíle netoliko sebe, ale i celou rodinu svou službě Pána Ježíše i kříže Jeho zasvětil tak, že napotom i o sobě říkati mohl podobně, jako svatý apoštol Páně, jenž také dříve kříž jakožto nástroj hanby a potupy pronásledoval, pak

ale s chloubou tvrdil: „Ode mne odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze Něhož mně svět ukřižován jest, a já světu“ (Gal. 1, 14). —

Ó Pane Ježíši! Pane můj, a Bože můj! Učinil jsi znamením vyvolených, že všichni budou kříže své z lásky k Tobě nésti, Tebe ukřižovaného kříži svými věrně následovati, ba kříže nikoliv za něco potupného, ale za vyznamenání považovati. Ó popřej také mně té milosti, abych křížů svých nenesl jako Šimon Cyrenský toliko z přinucení za tebou: nýbrž abych dobrovolně a ochotně kříže rozličných utrpení z rukou nebeského Otce přijímal, ba skrze posty, zapírání sebe, a u vyznávání svatého Jména Tvého sám s radostí vyhledával, a tak i následovati mohl Tebe po cestě útrap pozemských až na prah přeblažené věčnosti. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

6. Zastavení.

Svatá Veronika podává Pánu Ježíši
roucho k utření.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Osmdesát kroků od místa, kde Šimon Cyrenský přinucen byl, kříž Pána Ježíše na se vzíti, stojí dům svaté Veroniky. Když smutný průvod kolem příbytku jejího se ubíral, a ona Pána Ježíše spatřila, pod tíží kříže klesajícího, Krví zbroceného, slinami rouhačů zneuctěného, v úpalu slunečním se potícího: zachvácená jest nejprudším bolem i soucitem, bez bázně protlačila se skrze vojáky, a nemohouc jinak Pánu ulehčiti, podala Jemu alespoň roucho s hlavy své, aby Si jím zpocený, zkrvácený, poplivaný obličej utřítí mohl. A jak že odměnil se jí Pán? Přijal roucho z rukou jejích, osušil jím obličej Svůj, ale zároveň podobu Svou v něm jí zanechal, a roucho s poděkováním navrátil. Ó jak štědrým jest Pán za to, co jsme učinili k vůli Jemu, aneb třebaš i nejmenšímu z bratří pro Něho! Ale k čemu že zanechal Pán obraz obličeje Svého na zemi? K čemu jinému, než abychom si obraz utrpení Jeho pro nás s láskou a svrchovanou uctivostí vtlačili do srdcí svých, a samým sobě říkali slovy prorokovými: „Viděli jsme Ho . . . pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolesti“ (Isaiáš 53, 2. 3.). —

Ó Pane Ježíši! Svatá Veronika hlásila se k Tobě s myslí hrdinou tehdy, když tvoji úhlavní nepřátelé k smrti nejhroznější Tebe

vedli, a lehkomyšlná cháska k ukrutenství jich jásala. Svatá Veronika prokázala Ti službu lásky aspoň takovou, jakou za daných okolností prokázati mohla a směla. Ó nejdobrotivější Ježíši! nedopusť toho, abych já z bázně lidí kdy Tebe zapřel, anebo z nedbalosti pravé úcty Ti odepřel, aneb činiti opomenul, čím Tobě, a z lásky k Tobě blízním svým povinen jsem dobrého a spasitelného s milostí Tvou učiniti! Jenž živ jsi a králuješ rovný Bůh s Otcem i Duchem svatým po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

7. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem podruhé.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když lid israelský přes všechny své přípo-
vědi, Bohu učiněné, přece zase do modlář-
ství Egyptanů zpět upadl, a zlatému teleti
se klaněl, chtěl Bůh ve hněvu Svém věro-
lomný národ ten zahladiti. Avšak Mojžíš vrhl
se před Bohem na tvář svou, a nabízel se
Jemu za oběť, aby Bůh na něm trestal, co

lid jím vedený byl provinil, lid ale aby ušetřen byl záhuby. A hle! rozhněvaný Bůh shlédl ku poníženosti sluhy Svého, a provinilcům odpustil. A tak podobně padá tu i Pán Ježíš, zákonodárce Nového Zákona, v nejhlubším ponížení na tvář Svou k zemi, broznou tíží hříchů lidských obtížený, nedaleko domu svaté Veroniky, v bráně městské, kterou zločincové vedeni bývali k místu popravnímu. Padá podruhé, poněvadž vykoupenci Jeho přes všechna svá dobrá předsevzetí, přes všechna přijímání svátostí, opět do starých i horších hříchů upadají. Hrozně zmučený, ukrutně ztýraný a porouhaný leží tu druhý Mojžíš na tvrdé, skalnaté zemi, aby milosrdenství u Svého Otce nebeského nám vyprosil za opětné upadání do starých hříchů, jak v příčině té pěl prorok Jeremiáš slovy: „Ty jsi opustil Mne, dí Hospodin, odešel jsi zpět (ku cestám svým zlým) i vztáhnu ruku Svou na tebe, a zabím tě!“ (Jer. 15, 6.) —

Ó Pane Ježíši Kriste! V duchu svém padám i já na tvář svou, žádaje si té milosti, abych mohl zlíbatí místo, jež krví Tvou bylo skropeno i posvěceno. Upřímně oplakávám své pýchy, a bezpočetných hnutí samolásky a netrpělivosti, za které tu trpíš, aby jsi mne s Otcem nebeským smířil! Ó popřej mi pro neskončené zásluhy Svého utrpení při tomto pádu v bráně městské té milosti, abych do

svých zlých náklonností zpět neupadal, ale abych věrně lásku Tvou Ti splácel, bohulibý život vedl, a tak hodným se stal, býti průvodcem Tvým i při utrpení i při budoucím oslavení v nebesích. **R.** Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

R. Smiluj se nad námi.

8. Zastavení.

Pán Ježíš těší plačící ženy Jerusalemské.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

R. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Pán Ježíš blíží se tedy Golgothě, kde má býti ukřižován. Provázejí Jej vysoká rada židovská, kněži, zákonníci a fariseové, a s ďábelskou rozkoší pohlízejí na Beránka Božího, Jenž tolikrát nepravou spravedlnost jejich jim vytýkal, tolikrát úskoky a ošemetnost jejich zahanbil, nyní ale na smrt zmořený pod hroznou tíží kříže se potácí. Zástupové vojáků a katanů obkličují nevinného Beránka Božího, a postrkují Jím beze všeho milosrdenství. Spolu kráčí zvědavý lid, jenž před málo dny Jemu provolával: Hosana Synu Davidovu! právě ale s pustým rykem

byl žádal: Ukřižuj, ukřižuj! Nikdo nemá slitování s Nejnevinnějším, nikdo nelituje ani ubohé Jeho Matky, jež se srdcem, bolestí jako mečem probodeným, Syna svého následuje. Toliko některé ženy oplakávaly Božského Mistra svého. Na hrozné cestě té kráčely blíže Matky Boží Magdalena, Salome, Johana, a nemnohé jiné ženy Jerusalemské plačice, jako poslušny jsouce vyzvání prorokova: „Vyjděte a pohleďte, dcery sionské, na krále (Šalomouna) v koruně, v kterouž Jej korunovala matka Jeho (t. j. lid Jeho) v den zasnoubení Jeho“ (Píseň Šalom. 3, 11.). —

Ó Pane Ježíši Kriste! Nejsem hoden, abych se svatými ženami Jerusalemskými oplakával hrozné muky Tvé; také ani dosti nábožnosti v sobě necítím k dílu tomu. Popřej mi, co nejpokorněji pro Tvé svaté drahé rány prosím, aspoň té milosti, abych oplakával náležitě hříchů svých vlastních i cizích, pro které Ty jsi hrozné ony muky podstoupiti musel. Umírní spravedlivého hněvu Svého Božského Otce, aby mne nezasáhl v prchlivosti Své, nýbrž abych slitování u Něho došel i s těmi, za které prosby své před Tebou vylévám, a tak skrze hrozný kříž a ukrutné umučení Tvé, ó nejsladší Ježíši, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ť. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi.

9. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem po třetí.

Ź. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Zajisté ne bez příčiny opakuje se i v životě i při umučení Páně číslice tři. Třikrát padl Pán Ježíš na tvář Svou v zahradě getsemanské při modlitbě, po tři hodiny trvající. Po tři hodiny visel na kříži v mukách nevyslovných; tři dny odpočinul v hrobě. Tak nedělo se věru nějakou náhodou, nýbrž dle tajuplných úradků Božích. A tak i trojí pád Pána Ježíše na hrozné, křížové cestě Jeho má hluboký význam. Znamená-li pád první hrozné utrpení Páně za každý hřích náš smrtelný, a pád druhý ukrutnou odplatu za opětné naše do hříchů klesání: znamená pád třetí trest za zatvrzelé, zúmyslné trvání v hříchu smrtelném a z něho pocházející hrůznou opuštěnost od Boha. Proto také končilo umučení Páně tak hroznou bolestí Jeho, že v hořkosti duše Své volal pak na kříži: Bože můj, Bože můj, proč jsi Mne opustil? Tohoto moře nesmírných utrpení Páně můžeme se jaksi domýšleti, ale nikdy nebudeme moci úplného dosahu jeho pochopiti, jsouce tvorové obmezení. Nám nezbývá leč na ko-

lena svá padati, a neskonale lásce Božského Spasitele se kořiti, Jenž tak nás miloval, že stvořiv s Otcem svět pouhými slovy „staň se!“ nechtěl nás jinak vykoupiti, leč až by byl vylil poslední krůpěj Krve Své, a vydechl poslední vzdech zsínalých úst Svých! Pozorujte to, modliti se věru musíme slovy prorokovými: „Bože, obrátiž nás: a ukaž tvář Svou, a spasení budeme“ (Žalm 79, 3.). —

Ó Pane Ježíši Kriste! Třikrát jsi k zemi klesl, a třikrát jsi povstal, aby jsi dokonal obětní cestu Svou za opěťované pády naše, za zatvrzelost naši! Popřej mi, ó můj umučený Pane Ježíši! té milosti, pro zásluhy ze Svých opěťovaných pádů, abych nebyl překonán hříchem smrtelným, a udržován v hloubi nepravostí: nýbrž pomoz mi spíše, abych i po opětném pádu nezoufal, ale s myslí opravdově kající zase povstal, a dle nestíhlého milosrdenství Tvého opět milosti a slitování našel, a v té milosti i dráhy své pozemské dokonal i do slávy Tvé jednou se dostal, Jenž s Otcem i Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a králuješ po všecky věky věkův. Ř, Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otcí.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

10. Zastavení.

Pána Ježíše rouch zbavují, a octem
a žlučí napájají.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

R. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

První Adam oděn byl v ráji nevinností a svatostí, a nebylo mu při tom třeba roucha jiného; když ale zhřešil, zbaven jest tohoto nikterak nezaslouženého roucha svatosti a spravedlnosti, a proto zpozoroval nahotu svou, a v hanbě své skryl se před tváří Hospodinovou, a hleděl se zakrýti zástěrou z listí fíkového! A hle, Adam druhý, Jenž v nevýslovném slitování ku kleslému člověčenstvu chtěl nás s Otcem nebeským usmířiti, a znovuzrození našeho pro nebe Původcem se státi, jak musí za ztrátu roucha svatosti v ráji trpěti ztrátu rouch svých, a hanebné obnažení! V přebлаžené zahradě rajske zhřešil první člověk: a na místě zlořečeném, na kamenitém popravišti pyká druhý člověk! Tam dlel člověk stkvící se rouchem nebeské krásy: a zde chvěje se Syn Boží v hanebném obnažení! V ráji velebili andělé Boha pro krásu Adamovu: a zde rouhají se katané hanebně obnaženému Spasiteli! Ó jak hrozná

jestiž Spravedlnost Boží, když na nejnevinnějším Rukojmí našeho spasení jen takto se usmíruje! Ó rozumíme již hroznému tomu tajemství! První trest Adamův po jeho pádu byl pocit studu, že byl nahý: a proto i první utrpení Páně na Golgothě byl pocit studu z hanebného obnažení, jak Sám v příčině té běduje ústy prorokovými: „Učiněn jsem v posměch všemu lidu svému, píseň jich celý den (o Mně).“ (Pláč Jerem. 3, 14.)

Ó Pane Ježíši obnažený a zahanbený, a při krutém svlékání s rouch Svých novými, hroznými bolestmi i na těle zraněný, kterak se odplatím Tobě za tyto muky duševní i tělesné? Od věčnosti patří Tobě všechna moc i sláva přede všemi tvory, kteří Tobě povinni jsou vším, kdežto Ty jim ničeho nedluhuješ! Popřej mi pro zásluhy z Tvého obnažení a zahanbení, jakož i pro zásluhy z bolestného roucha zbavování, abych i já z lásky k Tobě všeho se odříkal, vše Ti v oběť přinášel, vše s trpělivostí snášel, čeho ode mne žádati Si budeš; abych jen Tebe a lásky Tvé si dobyl, a tak útěchy Tvé nabýval i v životě tomto, i zásluhy pro život budoucí a věčný. Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

11. Zastavení.

Pána Ježíše ku kříži přibíjejí.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Jako Isak k rozkazu svého otce Abrahama vystoupil na horu Moria, vlastní obětní dříví na ramenou nesa, a tam bez výčitky na oltáři sklání údy své, aby přijal ránu smrtelnou, a tělo své vydal v oběť zápalnou Bohu: tak také Pán Ježíš vystoupil, vlastní obětní dřevo na ramenou nesa, na horu Kalvarii, a tam bez výčitky sklání údy Své na oltáři kříže, aby poslední rány smrtelné přijal, a v hrozných mukách tělo i s duší Svou vydal v oběť zápalnou nebeskému Otci Svému. Tu vrhli Jím katané na dřevo kříže, a údy Jeho vší mocí tak mnoho roztahovali k děrám, ve dřevě kříže uchystaným, že bylo lze všecky kosti Jeho sčísti. Na to pak hřeby Tělo Páně ku kříži přibili, a duši Jeho novou, nevyslovnou mukou naplnili. Na dřevě zhřešil člověk první: a na dřevě za to trpí člověk druhý; Ruce své vztáhl Adam po ovoci zapovězeném: a Pánu Ježíši za to přibili ruce Jeho k hroznému stromu kříže! Z pravé cesty zákona Božího vybočil tělesný otec

člověčenstva i s rodem svým, a kráčel nohama svýma po cestách zapovězených: a Spasitel světa a duchovní Obnovitel jeho nohy Své musí si za to dáti přibíti ku kříži. Za žádost očí Adama prvního trpí opuštěnost a úplný všech věcí nedostatek Adam druhý! Jeden hoví žádosti těla, ano ovoce hříšné milým se jemu býti zdá; a druhý snáší ohnivou palčivost, hlad, žízeň, a celého Těla ztrýznění! Bohu rovnati se chtěl Adam první: a jako vyvrhel a ze špatných nejhorší visí Adam druhý na kříži uprostřed lotrů, právě k nám ústy královského předka Svého: „Vyprahla jako střepina síla má, a jazyk můj přilnul k dásním mým . . . rota zlostníků oblehla Mne. Zbodli ruce Mé i nohy Mé: sčetli všecky kosti Mé“ (Žalm 21, 16—18.). —

Ó Pane Ježíši Kriste! Nepochopitelná, nevyslovná láska Tvá to byla, jež Tě vybízela, aby jsi ruce Své, jež jindy jen k žehnání se vztahovaly, rozpnouti nechal na hrozném dřevě kříže! aby jsi nohy Své, jež za ovečkami ztracenými s pokojem a milosrdenstvím kráčely, přibíti nechal na obětném oltáři Svém! Pozoruji ruce Tvé přesvaté rozpjaté, vyzývající mne, aby spěchal do náručí Tvého, a spasení ssál z přesvatých ran Tvých. Ó popřej mi, Pane nejdobrotivější, milosti té, abych i já z lásky k Tobě nezřízené žádosti své křížoval, k Tobě s nejhlubší pokorou přicházel, ze zřidel ran Tvých ob-

čerstvení i síly čerpal, nyní i vždy, zvláště ale v hodince smrti své. **Ř.** Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

12. Zastavení.

Pán Ježíš umírá na kříži.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když Israelité na poušti proti Bohu a poslanci Jeho Mojžíšovi reptali, že mnohé útrapy snášeti museli, a Bůh na ně poslal jedovaté hady, kteří množství jich usmrcovali: vrátili se opět s myslí kající k Mojžíšovi, jenž pak k rozkazu Božímu postavil nprostřed ležení vysoký kříž, a pověsil na něm kovového hada barvy krvavé, tak aby každý uštknutý hadem jedovatým, s důvěrou a myslí kající ku kříži tomu a hadu na něm shlížel, a opět uzdraven byl. A tak musel i Syn Boží, v Krvi Svě tonoucí, povýšen býti na kříži, aby každý, kdož by od hada pekelného uštknut byl, to jest skrze hříchy v moc ďábla se dal, opět ozdravěl a pro život věčný žiti mohl, když by v kajicnosti ku Pánu Ježíši vzhlížel, a za slitování prosil. Tu tedy visí,

ukřižovaná Láska naše, ruce majíc rozpjaté, jako uchystané, aby v náruč pojala zbloudilé ale opět se vracející! Nahý visí Pán Ježíš na kříži, aby nás odíti mohl rouchem spravedlnosti! Trnovou korunu nese, aby nám uděliti mohl korunu vítězství! Krev přesvatá teče s Těla Jeho na zem, aby kletbu s ní sňala! Srdce má otevřené, abychom v něm útočiště hledati i nalezati mohli ve všem utrpení! Hlavu sklání k zemi, s okem zhasínajícím hledá tebe, duše křesťanská! Jeho slova poslední zvěstují slitování, lásku a odevzanost do vůle Toho Otce, „jenž tak miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo věří v Něho, nezahynul, ale měl život věčný!“ (Jan 3, 16.) —

Ó Pane Ježíši Kriste! Pozoruji Tebe na trůně kříže Tvého! Uznávám Tě za svrchaného Krále svého, a chci z lásky k Tobě ukřižovanému křížovati také ducha svého i tělo své i všechny nezřízené žádosti své! Ó Králi nesmrtelnosti, smiluj se nade mnou pro hrozné muky ukrutné smrti Své! Smiluj se nade mnou, a nade všemi, abychom světu odumírali, a Tobě živi byli! Jako Srdce Tvé probodeno bylo kopím, probodni také ubohé srdce mé šípem Božské lásky, přijmi nás do otcovského náručí Svého, abychom v pravdě jen Tobě, ó Pane Ježíši, žili i umírali, Tvými byli v životě i smrti. B. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
Ř. Smiluj se nad námi!

13. Zastavení.

Pána Ježíše kladou Matce na klín.

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Pán Ježíš vypustil ducha Svého za hrůzných příhod v přírodě. Slunce se při smrti Jeho na tři hodiny zatemnilo; skály s hromovým rachotem se pukaly; hroby se otvíraly a vydávaly kořist svou. Ba celá příroda se děsila nad hrozným zločinem, jenž spáchán byl na Bohočlověku. To dodalo odvahy dvěma tajným učenníkům Páně, Josefovi z Arimathie a Nikodemovi, že došli k Pilatovi, vyžádat si mrtvého Těla Jeho, aby ho se vši možnou poctou pohřbili. Ti složivše Pána s velikou uctivostí s kříže, položili Ho na klín přebolestné Rodičky Jeho. Jaký hrozný bol nový zmocnil se asi duše té nejčistší? Srdce její probodáno bylo již při smrtelném boji Jeho: nyní musí na klíně svém míti opět Toho, Ježž byla v blaženosti mateřské v Betlémě porodila a líbala. Ale jaká změna se s Ním

stala! Božský Syn její jest zšinalý, studený, ztrnulý, od hříšníků nejbídnějších utracený! Kdo pozná, čeho pocítovalo srdce Matky, Matky takové! Ó jak bědovalo asi srdce její, jak to v smyslu jejím pěl před věky napřed v duchu prorockém korunovaný mudrc Šalomoun ve slovích: „Milý můj jest mi kytičkou myrhy, kterýž na srdci mém odpočívá“ (Pís. Šalom.) —

Ó přebolestná Panno a Bohorodičko! Pozoruje hroznou bolest duše tvé nejnevinnější: kterak bych mohl netrpělivým a nepokojným se stávati, já hříšník, když z dopuštění Božího něco strpěti mám? Mé hříšné žádosti Tvého Božského Syna bičovaly; má pýcha Jej trním korunovala; má žádostivost Ho ukřížovala; můj nevděk byl tím kopím, jež Jemu Srdce Jeho přesvaté probodlo! Ó vtiskni žalostný obraz utrpení svého hluboce v duši mou! a smiluj se nade mnou, pro hroznou smrt Božského Syna svého, a přijmi mne za dítko své a miláčka Syna svého, když On na kříži jako poslední vůlí Svou ustanovil Tebe za Matku naši! Odříkám se od té chvíle každého hříchu; nenávidím, jakožto nejvyššího zla, každé urážky Boha nejsvětějšího a nejspravedlivějšího, abych si toho zasloužil, přijat býti do počtu věrných ctitelů Tebe i Syna Tvého, a hodným uznán byl Tvé sladké, přemocné ochrany v životě pozemském celém, v nebezpečích jeho zvláště,

zejména ale v rozhodné hodině smrti své.
B. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,
B. Smiluj se nad námi!

14. Zastavení.

**Mrtvého Pána Ježíše kladou
do hrobu.**

Ž. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste,
a dobrořečíme Tobě,

B. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Rozjímání a modlitba.

Když Pán Ježíš způsobem nejbroznějším pozemský život Svůj dokonal, zvolil Sobě také hrob, aby skrze pohřeb Svůj odňal hrůzu hrobům našim! Josef z Arimathie popřál Jemu vlastní místo hrobové, v němž posud nikdo neodpočíval, a s Nikodemem zároveň postaral se o pomazání a slavný pohřeb Páně. Když účastníci místo hrobové slzami svými byli smáčeli, rozloučili se s Ním; nepřátelé Páně ale vyžádali si od Piláta stráž, jež by hrob Jeho ostříhaly, ano přitiskly i pečetě své na kámen hrobový, aby prý nikdo Tělo nenáviděného Mistra uloupiti nemohl. Hrob Páně dle podivných úradků Božích zvolen byl v zahradě; ovšem, poněvadž

člověk prvý v zahradě, v ráji zhřešil: zvolil Adam druhý rovněž zahradu, aby v ní záhuba byla odvrácena a osten smrti zlomen. Viz, tam tedy ukládá se zrno pšeničné, avšak jen proto, aby k životu vznešenějšímu vypučelo! Neboť nedal se Kristus Pán pohřbíti, aby v hrobu zůstal: nýbrž toliko aby po krátkém pohostinství v hrobu vítězem nad ním se stal, jak v příčině té předpovídá prorok Jeho slovy: „V ten den bude kořen Jesse státi na znamení národů, . . . a bude hrob Jeho slavný“ (Isaiáš 11, 10). —

Ó Pane Ježíši Kriste ukřižovaný a pohřbený! Dejž nám té milosti, abychom i my s tebou v žádostech svých umírali, abychom s Tebou také radostného vzkříšení uzříti mohli. Necht nalezneme pokoje v srdci Tvém, abychom ponořující se v rozjímáních ve Tvou smrt, u víře a lásce skrze Tebe a v Tobě z hrobu hříchů svých povstávali, a k novému, svatému a nepomíjejícímu životu povstávali.
Ř. Amen.

Otčenáš. Zdrávas. Sláva Otci.

Ž. Smiluj se nad námi, ó Pane Ježíši,

Ř. Smiluj se nad námi!

Zakončení před nejsv. Svátostí anebo před křížem.

Ó můj nejsladší Spasiteli! V prachu země se Ti kořím, děkuje Ti v hlubokosti srdce svého za tu milost, že jsi mne pře-

hrozným umučením svým vykoupiti ráčil.
Ó jak vznešenou oběť přinesl jsi rozhněvanému Otci Svému na hrozném dřevě kříže!
Ó tisíckrát pozdraven budiž na dřevě kříže umírající, a památku smrti Své v nejsvětější Svátosti obnovující! Ó přijmi mne, nejsladší Ježíši! pro Své hrozné utrpení za mne na milost, aby na mne zmařena nebyla přesvatá Krev Tvá! Skrze svatý kříž Svůj ukřižuj na mne, co hříšného jest, a učiň, abych v ničem nehledal slávy své, leč v Tobě a kříži Tvém! Popřej mi, aby i já umíraje v ruce Tvé i Otce Tvého nebeského ducha svého poroučel, a s Tebou kříže nesa, s Tebou i oslavy věčné dojíti mohl. B. Amen.

VII. Pobožnost, dle latinských zápisů.

Příprava.

Přijmi, ó nejsvětější Trojice Boží, tuto pobožnost mou, kterou Tobě obětuji jakožto důkaz své nejhlubší oddanosti, ku cti Velebnosti Tvé, a k oslavě vykoupení našeho. Dále jakožto dostičinění za hříchy své, a na vyprošení zemřelým pokoje, živým milosti, všem věčné oslavy, a sice ve spojení se zásluhami Pána našeho Ježíše Krista, blahoslavené Panny Marie a všech svatých. Ano Tobě, trojjediný Bože, budiž čest, chvála a sláva po všecky věky věkův. B. Amen.

1. Zastavení.

Pána Ježíše k smrti odsuzují.

Nespravedlivému soudu Pán Ježíš proto dobrovolně se podrobil, aby tě od ortele ku věčné smrti vysvobodil. —

O nespravedlnosti soudců Páně učí prorok a mudrc Písma svatého, že ničemní řekli

mezi sebou: „Protož oklamávejme Spravedlivého; nebo neužitečný jest nám, a protiví se skutkům našim, a vytýká nám přestoupení zákona, a rozhlašuje o nás hříchy obcování našeho. Udává, že má známost Boží, a Synem Božím se nazývá... Těžko nám na Něj i hleděti, nebo nesrovnává se s jinými život Jeho, a jinaké jsou cesty Jeho. Za lehkomyslné počtění jsme od Něho... Vizmež tedy, jsou-li řeči Jeho pravé, a zkusme co na Něho přijde, a zvězme, jaký bude konec Jeho... Potupou a trápením zkoušejme Ho... K smrti nejohavnější odsudme Ho!“ (Kn. Moudr. 2, 12 a násl.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ž. Svého vlastního Syna neušetřil Bůh,
Ř. Ale za nás všechny vydal Jej. (Řím. 8, 32.)

Ž. Obětován jest, že Sám chtěl,
Ř. A neotevřel úst Svých. (Isaiáš 53, 7.)

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou,
Ř. A volání mé k Tobě přijd!

Modleme se.

Shlédni, prosíme, ó Pane, na tuto čeleď Svou, pro kterou Pán náš Ježíš Kristus neodporoval v ruce hříšníků se vydati, a muky kříže podstoupiti. Jenž s Tebou v jednotě s Duchem svatým rovný Bůh živ jest a králuje po vsecky věky věkův. Ř. Amen.

2. Zastavení.

Pánu Ježíši kříž ukládají.

Král tvůj kráčí napřed, na místě žezla, kříž nesa; následuj Ho v trpělivosti a umrtvování! —

I volám k Tobě, ó Pane můj, slovy svatými: Zdráv buď Králi náš, Jenž jsi smiloval se nad bludy našimi! Otce poslušen veden jsi k ukřižování, jako beránek krátký, kterýž nesen bývá k zabití. (Jerem. 11, 19.) Tobě sláva, Hosana! tobě vítězství i vítězosláva, Tobě svrchované chvály i úcty koruna!

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi. Otčenáš. Zdrávas.

Ů. Kázeň pokoje našeho na Něm,

Ř. A zsínalostí Jeho uzdravení jsme. (Isai. 53, 5. a násled.)

Ů. Hospodin složil na Něm nepravost všech nás,

Ř. Pro nešlechtnost lidu svého udeřil Jej!

Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou,

Ř. A volání mé k Tobě přijď!

Modleme se: Shlédni, prosíme, ó Pane atd. (jako při 1. zastavení.)

3. Zastavení.

Pán Ježíš klesá pod křížem poprvé.

Jak hroznou jest tíže hříchův našich, když jí podlehl Ten, Jenž všecko udržuje všemohoucím slovem Svým! —

V pravdě o Něm píše apoštol Jeho: „Ponížil Sebe Samého (Pán náš Ježíš Kristus) až k smrti a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil Ho, a dal Jemu jméno, kteréž jest nade všecko jméno“ (Filip. 2, 8. 9.).

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ů. V pravdě, neduhy naše On vzal,

Ř. A bolesti naše On nesl.

Ů. On pak zraněn jest pro nepravosti naše,

Ř. Potřín jest pro hříchy naše.

Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastavení.)

4. Zastavení.

Blahoslavená Panna Maria a sv. Jan
potkávají Pána Ježíše.

Jak krutý meč bolesti pronikl asi Srdce Bohorodičky a miláčka Páně, když Pána Ježíše tak ztrýzněného spatřili! A jaká bolest soucitu prochvívá asi duši tvou? —

V duchu jich bolest vyjadřuje prorok Páně slovy: „Ó vy všickni, kteříž jdete cestou, pozorujte a vizte, jest-li jest bolest, jako bolest má! Protož já pláči, a oko mé vydává vody: nebo daleko vzdálen jest ode mne potěšitel! Zhynuly od slzí oči mé, zkořmoutila se střeva má: vylila se na zemi játra má nad potřením Jeho“ (Pláč Jer. 1, 12. 16. 2, 11.), poněvadž nepřítel zhubil Jej!“

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ž. Veliké jest, jako moře, potření tvé,

Ř. Kdož tě zhojí? (Pláč Jer. 2, 13.)

Ž. Tvou vlastní duši pronikl meč,

Ř. Aby zjevena byla mnohých srdcí smýšlení.
(Luk. 2, 35.)

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastavení.)

5. Zastavení.

Simonovi z Cyreny nakládají kříž
Pána Ježíše.

Z přinucení nesl Šimon kříž za Pánem Ježíšem, a přece mnoho si zasloužil! Jaké odměny byl by teprv hoden býval, kdyby jej byl nesl dobrovolně! A s jakou že ty ochotou kříže od Pána uložené neseš? —

Ó říkejmež i my, jako svatý apoštol Páně napsal: „Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze Něhož mně svět ukřižován jest, a já světu“ (Gal. 6, 14.). „V Něm jest cesta, pravda, život i vzkříšení“ (Jan 11, 25.); „Skrze Něho, i když jsme byli mrtví v hříších, spolu oživeni jsme, Jehožto milostí spasení jsme“ (Ef. 2, 5.).

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas,

Ž. Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista,

R. Skrze Něhož mně svět ukřižován jest a já světu.

Ť. Kríži věrný, mezi všemi vznešený strome jediný,

R. Jemuž rovného co do haluzí, květu a plodu žádný les nerodí.

Ť. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastavení.)

6. Zastavení.

Veronika setkává se s Pánem
Ježíšem.

Ó jak znamenitého zrcadla přijala svatá Veronika z rukou Spasitelových! Kéž by jsi se i ty v něm často zhlížel! —

Prorok Páně o tomto obrazu Páně dí: Viděli jsme Ho, a nebylo vzezření na Něho; nemá pěknosti ani krásy. Viděli jsme Ho pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolestí a znajícího nemoc. A jako skrytý byl obličej Jeho, jako málomocného a potupený, pročez ani jsme si Ho nevážili. (Isai. 53, 2. 3.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi. Otčenáš. Zdrávas.

Ť. Hospodine, Bože mocností obrátiž nás,

R. A ukaž tvář Svou, a spasení budeme. (Žalm 79, 20.)

Ť. Neodvracuj tváře Svě od nás,

R. Neodchyluj se v hněvu od služebníků svých (Žalm 26, 9.).

Ť. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastav.)

7. Zastavení.

V bráně soudní klesá Pán Ježíš
podruhé.

Jak že ty obстоjíš při posledním soudu? —

Nebudeš-li v čas pamatovati na to, aby
jsi při soudu posledním dobře obstál, a do
života věčného vejíti mohl, budeš i ty museti
jednou bédovati s nešťastníky, jak jmenem
jich Církev Páně žaluje, a říkati: „Odevzdali
mne v ruce nešlechtníků, a uvrhli mne mezi
bezbožné, a neušetřili duše mé. Shromáždili
se proti mně mocní, a jako obři postavili se
proti mně. Se zraky hroznými na mne hledíce,
a mukou ukrutnou mne trýzníce, posmívali
se mi!“ Doznáš pak, že „hrozný jest Pán,
i veliký velmi, a divná jest moc Jeho!“
(Sir. 43, 31.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se
nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ž. Já pak červ jsem, a ne člověk,

Ř. Pohaněním lidí, a povrhelem obce.

Ž. Všickni, kteříž mne vidí, posmívají se mi,

Ř. Mluvy rty, (ošklíbají se po mně,) a potřásají
(na posměch) hlavou (Žalm 21, 7. 8).

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při
1. zastavení).

8. Zastavení.

Nábožné ženy oplakávají Pána
Ježíše.

A kde že jsou slzy tvé, jimiž oplakáváš
hříchů svých? —

Pláčeš-li toliko nad utrpením Páně, ne ale zároveň i nad hříchy svými, platí i tobě varující slova Páně: „Dcery jerusalémské! neplačtež nade Mnou, ale samy nad sebou plačte a nad syny svými. Neb aj! přijdou dnové, v nichžto řeknou: Blahoslavené neplodné, a životy, kteréž nerodily, a prsy, kteréž nekojily. Tehdy počnou říkati horám: Padněte na nás! a pahrbkům: přikrejte nás! Nebo poněvadž na zeleném dřevě toto činí, na suchém což se stane!“ (Luk. 23, 28—30.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ů. Dechem úst našich budiž Kristus Pán,

Ř. Jenž jat jest v hříších našich.

Ů. Spadla koruna s hlavy naší,

Ř. Běda nám, že jsme zhřešili! (Pláč Jer. 5. 16.)

Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou atd. (jako při 1. zastav.

9. Zastavení.

Na úpatí Kalvarie klesá Pán Ježíš potřetí.

Tolikrát klesl Pán pod křížem, poněvadž tolikrát do starých hříchů zpět upadáme! —

Slyš jak Církev Páně žaluje jako ústy Jeho: Lide můj, co jsem ti učinil, aneb v čem jsem tě zarmoutil? Odpověz Mi! Vyvedl jsem tě ze země egyptské: a ty jsi Mne vyvedl k popravidlu kříži! Já tě živil man-

nou na poušti po čtyřicet roků: a ty jsi Mě týral políčky a mrskadly! Já dal jsem ti žezlo královské: a ty vsadil jsi korunu trnovou na hlavu Mou! „Což ještě více měl jsem učiniti tobě, a neučil jsem?“ (Isai. 5, 4.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Očenáš. Zdrávas.

Ž. Jako ovce k zabití veden byl,

Ř. A jako beránek před strážícím. Jej oněměl, a neotevřel úst svých (Isai. 53, 7.)

Ž. Vydal na smrt duši Svou,

Ř. Aby obživil lid Svůj!

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastav.)

10. Zastavení.

Pána Ježíše napájejí žlučí a octem.

Vzbuzuj lítost nad hříchy svými, kterých jsi se dopustil nestřídmostí a rušením postů! —

Slyš Pána nad tebou bědujícího: Lide Můj, co jsem ti učinil, aneb v čem tě zarmoutil? Odpověz Mi! Učinil jsem tě vinicí Svou přesličnou: a ty přinesl jsi Mi tolik hořkostí! Napájel jsem tebe vodou zdravou, spásnou: a ty jsi Mne napojil žlučí a octem! Což více jsem měl tobě učiniti, a neučinil jsem? (Isaiáš 5, 4.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ž. Vyprahla jako stěpina, síla Má,

Ř. A jazyk Můj přilnul k dásním Mým. (Žalm. 21, 16.)

Ž. Dávají Mi za pokrm Můj žluč,

Ř. A v žízní Mé napájejí Mne octem! (Žalm 68, 22.)

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastav.)

11. Zastavení.

Pána Ježíše hroznými hřeby ku kříži
přibíjejí.

Jak mocná jsou pouta oné přesvaté
lásky, s kterou Pán Ježíš tobě se zavázal!
Jakými že ty navzájem Jemu se zavazuješ? —

Slyš, jak Pán běduje nad nevděkem tvým!
Lide Můj, co jsem ti učinil? Vyvýšil jsem
tě mocí velikou: a ty jsi Mne vyvýšil na po-
pravidlo kříže! Učinil jsem tě vznešenějším
nade všecky národy: a ty jsi Mne nasytil
pohaněním a rouháním! Já před tebou ote-
vřel moře červené: a ty zranil jsi hřeby ruce
i nohy Mé, a prolil jsi Krev Mou! Což více
měl jsem učiniti, a neučinil jsem?

Pane, smiluj se nade mnou! Kriste smiluj se
nade mnou! Pane, smiluj se nade mnou! Otčenáš.
Zdrávas.

Ž. Co znamenají ony rány uprostřed rukou
Tvých?

Ř. Těmi zraněn jsem v domě těch, kteříž Mne
milovali!

Ž. Zbodli ruce Mé i nohy Mé,

Ř. Zčetli všecky kosti Mé (Žalm 21, 17. 18.).

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při
1. zastav.)

12. Zastavení.

Pán Jéžíš umírá na kříži.

Uvažuj, co umírající Pán i Mistr tvůj mluvil i činil! Kéž by jsi i ty jednou podobně umíral! —

Církev Páně poukazujíc nám k smrti Jeho, pěje: „Ejhle, jak umírá spravedlivý: a nikdo toho v srdci svém nechápe! Muži spravedliví odcházejí: a nikdo si toho nevšímá! Před tváří nešlechtníků vzat jest spravedlivý: ale památka jeho zůstane v pokoji!“

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ť. Ponížilť Sebe Samého, učiněn jsa poslušným až k smrti,

Ř. A to k smrti kříže! (Filip. 2, 8.)

Ť. Klaníme se Tobě, ó Pane Jesu Kriste, a dobrořečíme Tobě,

Ř. Neboť jsi skrze svatý kříž Svůj svět vykoupiti ráčil.

Ť. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastav.)

13. Zastavení.

Mrtvé Tělo Páně skládají s kříže.

Uvažuj o přehrozném zármutku přeblahoslavené Panny a Matky Marie, když bezduché Tělo přemilého Syna svého na klín svůj byla přijala, a svaté údy Jeho stále tekoucími

slzami smáčela! Měj útrpnost s touto přesvatou Matkou, pro tebe zarmoucenou, a plač i sám nad hříchy svými! —

Matce Boží klade Církev Páně soucitnou otázku, řkouc: „Kamže odešel, milý tvůj, ó nejkrásnější z žen? Kam se uchýlil milý tvůj?“ (Píseň Šal. 5, 17.) — A ona odpovídá slovy prorokovými: „Odstupte ode mne, hoře plakati budu: neusilujte mne těšiti nad zpuštěním!“ (Isai. 22, 4.) „Nemá pěknosti ani krásy“ (Isai. 53, 2.). „Od spodku nohy až do vrchu hlavy není na Něm místa zdravého: samá rána a zsinalost a oteklina“ (Isai. 1, 6.).

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdrávas.

Ž. Zhynuly od slzí oči mé,

Ř. Zkormoutily se vnitřnosti mé. (Pláč Jer. 2, 11.)

Ž. Milý můj jest mi kytička myrhy,

Ř. Na prsou mých odpočívati bude (Píseň Šal. 1, 12.)

Ž. Pane, vyslyš modlitbu mou; atd. (jako při 1. zastav.)

14. Zastavení.

Mrtvého Pána Ježíše ukládají do hrobu.

Uvažuj, s jak velikou zbožností a uctivostí Josef z Arimathey a Nikodem zabalovali Tělo Páně do bílého roucha, a donesli Ho do

hrobu, ve skále vytesaného, v němž ještě nikdo položen nebyl. Vyprošuj si od Boha srdce nové, v němž by nebylo místa pro žádné stvoření, leč jedině pro Pána Ježíše, a ne více mrtvého, ale živého a oživujícího! —

Čiň tak, abys i ty mohl plesati s Davidem králem, řkoucím: „Rozveselilo se srdce mé, a zplesal jazyk můj: nad to i tělo mé odpočine v pokoji. Neboť nezanecháš duše mé v hrobě: aniž dáš svatému Svému viděti porušení. Znamé učiníš mi cesty života, naplníš mne radostí před tváří tvou: rozkoše po pravici Tvé budou až do konce.“ (Žalm 15, 9—11.)

Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Otčenáš. Zdravas.

Ů. Dá bezbožné za pohřeb,

Ř. A bohatého za smrt Svou (Isai. 53, 9.).

Ů. Jemu pohané modliti se budou,

Ř. A bude hrob Jeho slavný (Is. 11, 10.).

Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou, atd. (jako při 1. zastav.)

Modlitba na zakončení.

Pane Ježíši Kriste, Jenž jsi z lůna Otce Svého v nebesích na zemi sestoupiti, a Krev Svou převzácnou na odpuštění hříchů našich vylíti ráčil: Tebe v nejhlubší pokoře žádáme, abychom v den soudný po pravici Tvé byli postaveni a uslyšeti zasloužili: „Pojďte požehnání Otce Měho, a vládněte královstvím, připraveným vám od ustanovení světa.“ Ř. Amen.

P í s n ě,
jichž užití lze v přestávkách mezi jednotlivými štacemi.

1. Zastavení.

Ježíš nevinný pro lidské viny
k ohavné smrti odsouzený.

1. První zastavení - tobě představuje, -
jak Pilat Ježíše - křivě odsuzuje. - Ortel smrti - při-
jímá na Sebe, - by od věčné smrti - vysvobodil tebe!

2. Zastavení.

Ježíš pouhá tichost,
pro naši nepravost nese kříže těžkost.

2. Jak ortel byl vydán, - hned jali Ježíše, - který
jak Beránek - všechno snáší tiše. - Na zraněná - ra-
mena kříž dali, - a sem tam po cestě - litě Jej tahali.

3. Zastavení.

Ježíš síla nebeská,
ponejprv pod křížem klesá.

3. Pro Krve prýštění - v celém Těle chřadl, -
a na zem ponejprv - přetěžce upadl. - Leží Kristus -
pod křížem zemdlený: - abys ty v křížích svých - byl
vždy posilněný!

4. Zastavení.

Pána Ježíše s Pannou Marií žalostné setkání.

4. Na to se s Ježíšem - Maria potkala, - nad Jeho trápením - srdečně plakala. - Čí to vina, - než-li tvá hříšníku, - jenž trápíš Ježíše - i Jeho Rodičku?

5. Zastavení.

Ježíš pro lidské spasení křížem unavený,
čeká od Cyrenejského spomožení.

5. Vidouce katané - Krista zemdleného, - od
mnohých bolestí - napolo mrtvého, - že nemůže -
dále nésti kříže: - Šimona nutili, - by na se vzal tíže.

6. Zastavení.

Ježíš vlastní Krví zbarvený,
rouchem Veroniky otřený.

6. Veronika Krista - Krví skropeného - spatřivši, též v tváři - zle uplvaného: - potní roucho - s hlavy své hned stáhla, - a Kristu Ježíši - k utření podala.

7. Zastavení.

Ježíš plný ran a bolesti
podruhé klesá pro naše neřesti.

7. Když do brány vešli, - udál se pád druhý, -
a pod křížem Kristus - leží všečen tuhý. - Ten pád
naše - pýcha způsobila, - ta Krista bolestně - na zem
porazila.

8. Zastavení.

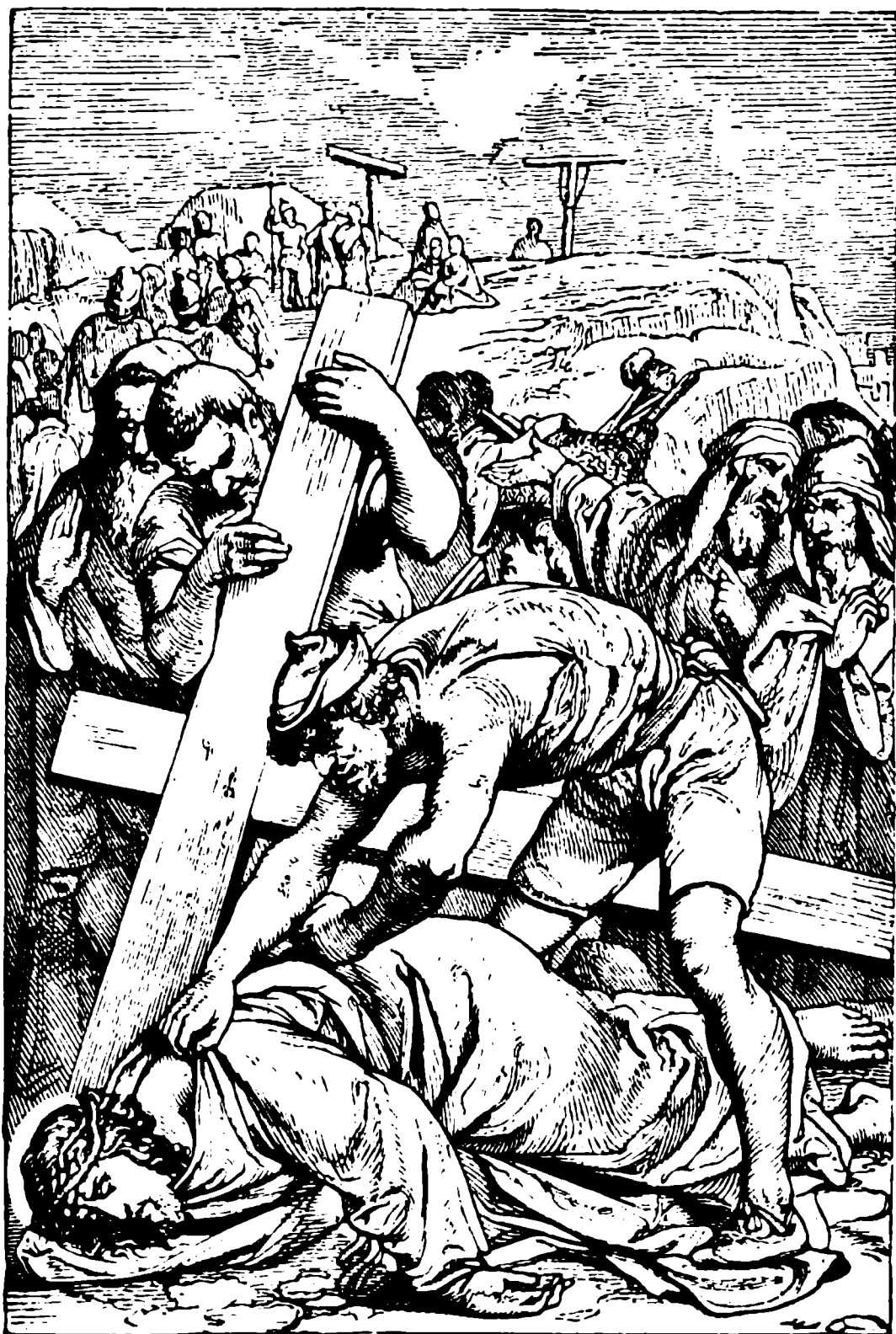
Pán Ježíš, Bůh věčného milování, uprostřed Svého umučení, těší pláčící ženy.

8. Za branou s Ježíšem - ženy se potkaly, - nad Ním tak ztrýzněným, - přehorče plakaly; - vidouce Jej - Krví zbarveného, - od velkých bolestí zcela zsinaleho.

9. Zastavení.

Ježíš k hoře lebčí se blíží,
po třetí leží pod kříže tíží.

9. Třetí pád Ježíšův - toho zahanbuje, - který
do předešlých - hříchů se vracuje, - Kristu nečešť -
i bolesti činí. - Běda! když pokání - činiti nemíní!

10. Zastavení.

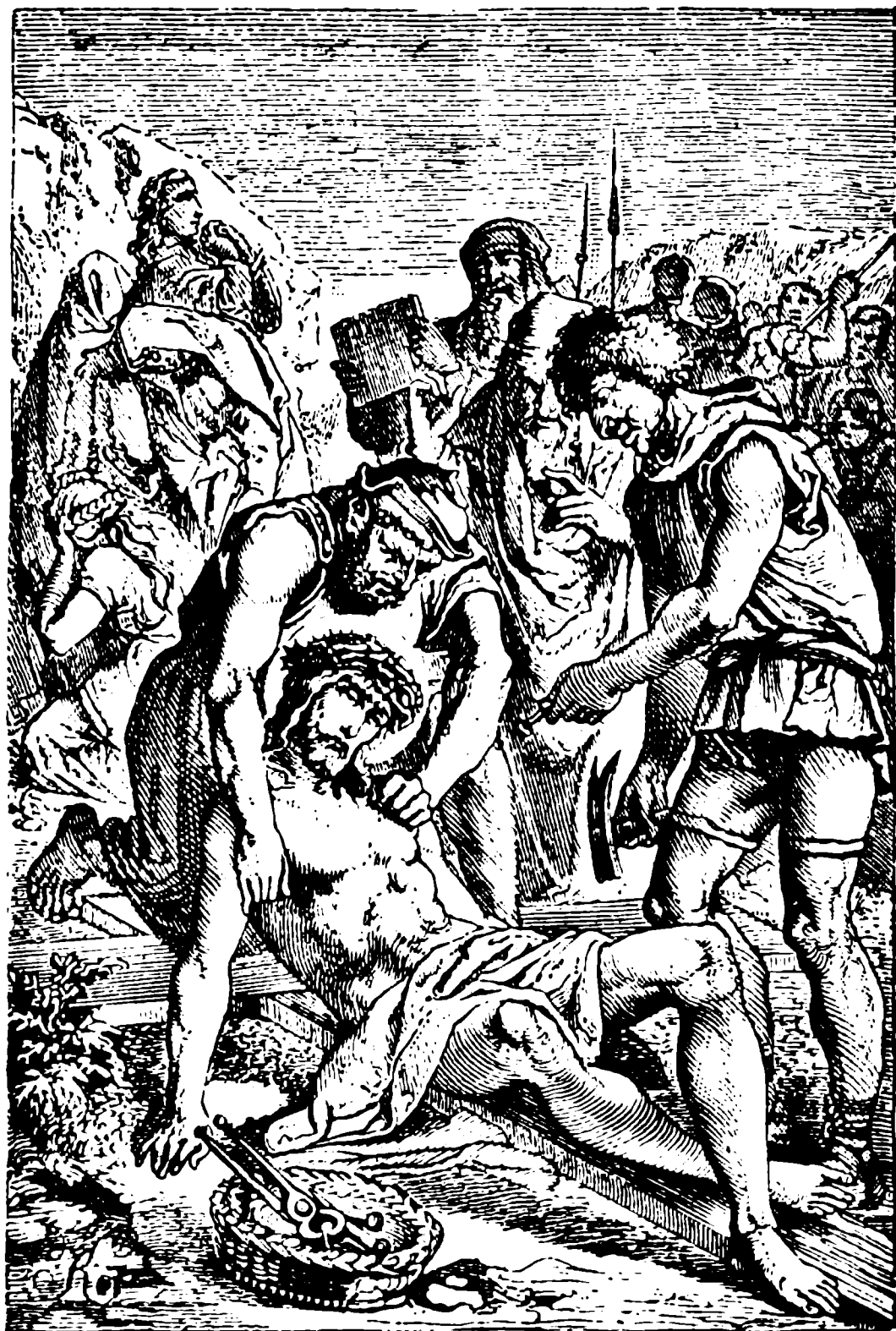
Ježíš zcela obnažený,
octem a žlučí napájený.

10. Jak na horu přišli, - hned se Krista jali, -
Jeho svatý oděv - s kůží dolů stáhli, - všechny rány -
zase obnovili, - a zcela nahého - lidu představili.

11. Zastavení.

Ježíš Beránek nevinný,
na kříži rozpjat pro naše viny.

11. Hřeb y neostrými - předně ruku pravou, -
hned prokláli - ruku Krista levou, - pak i nohy -
ku kříži přibili, - a ten bez milosti - do jámy srazili!

12. Zastavení.

Pán Ježíš na kříži ducha vypouští.

12. Pro velkou pak tíží - zdvížený ve výši -
umíral's ztrhaný - nejsladší Ježíši! - Tak rozpjatý -
visel's tři hodiny, - nebeského Krále - milý Syn, je-
diný!

13. Zastavení.

Ježíš pro hříšníka umučen,
na klín mateřský položen.

13. Mrtvého Ježíše - s kříže jsou složili, - a na
klín bolestné - Matky položili - Jakou bolest - Srdce
její mělo, - považ, když líbala - Syna mrtvé Tělo!

14. Zastavení.

Pohřeb Pána našeho Ježíše Krista.

14. Posledně Ježíše - donesli do hrobu. - Zde uvaž duše má, - kterak v onu dobu - Mát Kristova - s jinými truchlila, - a pro smrt Synáčka - zkormoucenou byla!

II.

1. Když večer devátá byla hodina - Pán v zahradě kleče na smrt vzpomíná, - k Otci v nebe hledí, - krvavý pot cedí, - anděl Ho v té chvíli sílí.

2. Přátelé v zahradě spějí u dveří, - tu se Jidáš zjeví s mnoha žoldnéři, - Ježíše objímá, - a zástup Ho jímá, - nastupuje cestu — k městu.

3. K nejvyššímu knězi sbor ten pospíchá, - kněžstvo spěje v radu, svědky vyslýchá; - svědkové ti křiví, - pouze zisku chtějí - Ježíše z rouhání — haní.

4. „Jsi Ty Božím Synem?“ kněz nejvyšší dí. - „Jsem, jak pravíš,“ zřejmě Kristus odpoví; - „roven jsem já Otci, - uzříte mne v moci, - v nebes věčné kráse — zase.“

5. V noci Kaifáš orťel smrti vynáší, - čeled' zlostně plije ve tvář nejdražší; - a pak vedou z rána - k Pilátovi Pána, - by dal Pilát ruce — k muce.

6. Petr k čeledi se na dvůr ubíral, - a že by znal Pána, třikrát zapíral. - Ano se to děje, - kohout třikrát pěje, - žel v Petrově hrudí — budí.

7. Pilát poznal, že jest Kristus nevinný, - a chtěl židy pohnout, by byl propuštěn; - však ti Pána viní, - že se králem činí, - a smrt Páně rada — žádá.

8. Tu jej Pilát káže zmrskat bičíky, - jako nejhoršího mezi vinníky; - „ej hle člověk!“ volá; - židům neodolá; - „kříž buď dán buřiči“ — křičí.

9. Kristus kříž svůj vleče na Kalvárii, — - kat Mu ruce, nohy hřeby probíjí. - Visí tam rozpjatý - nad zemí Pán svatý; - teče Krev z všech oudů — v proudu.

10. Plačí ženy hořce nad Ním lítostí; - „plačtež, volá Kristus, nad svou neřestí.“ - Ach pro naši vinu - jest Božímu Synu - vložena ta tíže — kříže.

11. A pod křížem stojí Páně Matička, - pláče, kvílí vedle Jana miláčka. - Tu se Pán s Ní loučí, - a Ji odporoučí - s bolestí v ochranu — Janu.

12. Když hodina třetí byla z poledne, - Boží Syn k nebesům zbožně pohlédne: - „Otče! v ruce Tvoje - vrací se duch z boje;“ - andělé se koří — v hoři.

13. Tu se země chvěje ve svých hlubinách, - slunce, měsíc hasne v nebes výšinách, - a vstávají těla - dávno odumřelá - v onu žalnou dobu — z hrobu.

14. Setník, pohan, trne stoje na stráži; - přesvatý bok Páně kopím proráží; - an to Tělo bodá, - svatá Krev a voda - prýští v jednom toku — z boku.

15. A když smutného dne večer nastával, - Pilát přátelům dvoum tělo daroval; -

a ti plátno vzali, - a pak zbožně sňali -
věčné světa kníže — s kříže.

16. Mastí drahou maží tělo zsinale, -
pak je ukládají v lůžko u skále - a hrob
zavírají, - slzou zalívají - přivalivše kámen.
— Amen.

III.

1. „Již jsem dost pracoval - člověče,
pro tebe; - tři a třicet let - zval jsem tě
do nebe; - půjdu, půjdu spásu tvou dokonat, -
chci se pro tvé hříchy - na kříže smrt vydat.“

2. Kristus do zahrady - večer se ubírá, -
umučením blízkým - v duši se obírá. - „Otče,
Otče!“ volá v lidské mdlobě, — - „Odejmi
ten kalich, - líbo-li jest Tobě!“

3. Z města Jidáš kráčí - mnoha lidu
v čele, - lid ten spěje zajat - svého Spa-
sitele. - „Zdráv buď, zdráv buď!“ Jidáš
k Pánu praví, - a v tom líbá mistra - učenník
ten lhavý.

4. V noci Pána Krista - jali a svázali, -
k domu Annášovu - na cestu se dali; -
všickni, všickni učenníci milí - opustili Pána -
v přehrozné té chvíli.

5. Kněz Annáš se Krista - po učení
tázal. - „Veřejně,“ Pán vece, - „v chrámu
jsem vám kázal;“ - v líce, v líce zasadil
v tom ránu - jakýs litý sluha - země, nebes
Pánu.

6. V radu před Kaifáše - Krista Pána staví, - proti Němu svědčí - tam svědkové lhaví; - Bohem, Bohem Kaifáš Ho zaklíná: - „Rci, vydáváš-li se - za Božího Syna?“

7. „Jsem já Božím Synem,“ - praví Dárce spásy; - Kaifáš roucho trhá, - ortel smrti hlásí; - Kristu, Kristu čeled' v oči plije, - rouhá se, posmívá, - v svatou tvář Ho bije.

8. Sbor Mu váže ruce - pevnými provazy, - a Jej k Pilátovi - s hlukem doprovází. - „Králem, králem chce být všemu lidu; — - smrti jesti hoden,“ - tak zní hlasy židů.

9. „Králem jsem, dí Kristus, - však ne této země, - zrodil jsem se spasit, - pravdou lidské plémě.“ - Pravdou! pravdou! Pilát se Mu diví, - a chce zkrotit slovy - lid krvežíznivý.

10. „Dám vám na smrt lotra, - ne vašeho krále.“ - „Propust' Barabáše!“ - zástup volá stále. — - „Křižuj, křižuj Krista, jenž lid klame, - my císaře máme, - než krále nemáme!“

11. Pilát přede všemi - myje sobě ruce: - „Toho bezvinného - já dát nechci k muce.“ - „Na nás, na nás, a na naše syny,“ — - volá zástup v hněvu, - „přijdiž krev té viny.“

12. Ach, tu kati biči - tepou v Tělo nahé, - trní otáčejí - kolem hlavy drahé. - „Ej hle člověk!“ Pilát dí o Pánu; - židé přece chtějí - Jeho smrt' a hanu.

13. Král, před Nímž se koří - od věků nebesa, - s křížem k smrti kráčí - a pod tíží klesá. - Pomoz, pomoz, Šimone! kříž nésti, - ulehči Mu za nás - břemeno té cesty.

14. Horo Kalvárie! - zdaž jsi se nechvěla, - když jsi Tvůrce svého - k smrti kráčet zřela; - na kříž, na kříž když Ho povýšili, - a tvé skály proudy - svaté Krve pily?

15. Mezi dvěma lotry - Pán tam rozejatý; - Matka Jeho pláče - zde u kříže paty. - „Matko! Matko! s tebou se teď loučím; - Jan buď tobě synem, - jemu tě poroučím.“

16. Oko Páně hasne, - jazyk hoří žízni, - srdce puká a lid — - směje se té trýzni. - „Otče, Otče!“ tak Syn Boží kvílí, - „proč Jsi mne opustil - v přehrozné té chvíli?“

17. Tak Pán po tři dlouhé - hodiny krev cedí; — - a posledně praví, - anto k nebi hledí: - „Dokonáno!“ — hlava svatá klesá, - tělo tuhne, stydne; - truchlejí nebesa.

18. „Považ teď, člověče! - co jsem trpěl z lásky, - abych mohl zrušit - hříchu tvého svazky; - považ, považ, že jsem s nebe sstoupil, - a svou Krev vycedil, - abych tě vykoupil!“ —

IV.

1. Ó srdce kamenné! - rozpomeň se, - jakou tíž Spasitel pro tě nese; - na horu donáší - Kristus Ježíš - ze dřeva tvrdého

ohavný kříž; - uplvaný, - umrskaný - k smrti jde, - vyprovázen pohany.

2. Ach, kat Mu ovíjí - bodlinou skrání, - železem probíjí - patu a dlaň, - do země zaráží - ohavný kmen; - hle, Kristus Pán visí - na hřebích jen. - Krev se řine, síla mine; - proč jsi Jež opustil Hospodine?

3. A žába traplivá - jícen pálí: - vody Mu ni s kapku - nepodali. - Aj, kdo Mu spůsobil - tyto muky? - kdo ukrutně probil - nohy, ruky? - Ach, jediná ta příčina - jesti duší našich mnohá vina.

4. Na ruce, nohy, bok, - člověče! hled; - prýští se divných tu - pramenů pět: - aby si obmyl se - v těch potocích, - by si z nich ozdravěl - v svých nemocích; - kolik je ran, tolik je schran, - aby si životu byl zachován.

5. Děkuj a pokání - s lotrem zde čiň, - aby ti odpustil - též Boží Syn; - aby tě milostný, - nebeský Král - po smrti do svého - ráje též vzal. - „Hříchů lituj, chceš-li být můj!“ - to tobě vzkazuje z kříže Bůh tvůj.

V.

1. Stála Matka litující, - u dřeva kříže plačící, - když pněl na něm Kristus Pán.

2. Ježíšto srdce žalostné, - zarmoucené a bolestné - prorazil meč s obou stran.

3. Ó jak smutná, a žalostná - byla ta Matka milostná - pro Syna jediného.

4. Což kvílila a želela, - všetrnoucí když viděla - muky Synáčka svého.

5. Kdožby neměl zaplakati, - vida Matku Páně státi - tím hořem obklíčenou!

6. Kdyby neměl litovati, - kdyby chtěl považovati - Máť se Synem souženou!

7. Pro hříchy svého národu - viděla Honěti škodu, - i jak biči mrskán byl;

8. viděla Syna milého, - při smrti opuštěného - i když duši vypustil.

9. Máti, studnice milosti! - propůjč mi něco žalosti: - ať se s Tebou rozkvílím.

10. Čiň, ať se mi srdce rozže - v lásce Kristově pobožně: - ať se Mu tak zalíbím.

11. Svatá Máti! rač popřítí, - bych své moh' srdce raniti - ranami Syna Tvého:

12. Onť pro mne ran těch utrpěl, - pro mne bolest snášeti chtěl; - rozděl se mnou strast' Jeho.

13. Popřej mně s Tebou plakati, - a Krista vždy litovati, - dokud v těle zůstávám;

14. vedle kříže s Tebou státi, - a v Tvé žalosti trvati, - za to Tě věrně žádám.

15. Panno! jež jsi nejjasnější, - schyl se v době nejtrpčejší, - dejž mi s Tebou želeť;

16. dej, ať mohu smrt' Kristovu - nositi, a na kříž znovu - i na rány pomněti.

17. Jeho ranami mne ukoj, - a tím svatým křížem upoj - pro lásku Syna svého;

18. tak roznícen a rozpálen - abych byl skrz Tě obhájen - v hodinu dne soudného.

19. Rač mne křížem ostríhati, - smrtí Krista odívati, - a chovati v milosti.

20. Když zde v světě tělo zhyne, - duše z něho se vyvine: - dej, by došla radosti. Amen.

VI.

1. Ježíši plný bolesti - pro našich duší neřesti! - dals život za člověka: - kdož se z toho neleká?

2. Má duše! dobře uvažuj, - co trpí pro tě Kristus tvůj: - Onť je pro tě bolavý - od paty až do hlavy!

3. Hleď na ten věnec z bodláčí, - jenž čelo Jeho otáčí; - na ta líce zsinalá, - a ta ústa zmodralá!

4. Ó vzhlédni na ten ten tvrdý kříž, - važ těla Páně velkou tíž, - viz ty ruce líbezne, - a v nich hřeby železné!

5. A vyměř těch ran hlubiny, - jež trpí Kristus nevinný; - svého Pána polituj, - původ muky vyzpytuj.

6. Ohavné v hříších kochání - krev Kristu z Těla vyhání; - nevděční my křesťané - jsme tě Jeho katané.

7. Kdy hnutím srdce hřešíme, - ach, korunou Ho trýzníme, - z trní zlého myšlení - mrzkého zalíbení.

8. I mrskají Ho jazyky: - kdo v sváru činí povyky; - mrskají Ho zajisté: - kteří mluví nečistě.

9. Kdo obžerství se oddává - žluč za nápoj Mu podává; - kdo čas mrhá, to ten kat, - jenž Mu z těla trhá šat.

10. Kdo v zpovědi hřích tajívá, - svátosti hříšně požívá: - ten Mu oči přikrývá, - v Jeho svatou tvář plivá.

11. A podvod, krádež, lakomství - hněv, závist a nepřátelství: - údy hřeby proráží, - v bok Mu kopí zaráží.

12. Ó poslyš Jeho vzdychání, - a bolestné vytýkání; - vyslyš tento Páně hlas, - dokud ještě slouží čas!

13. „Já z lásky k Tobě umírám, - tě smývám, v ranách zavírám: - ty se kocháš v marnosti, - v bahně světských mrzkostí“

14. „Aj, toliž já jsem zasloužil, - že po tvé duši jsem toužil; - má-liž Krve má cena - na tobě být zmařena?“

15. „Ach, obrať se, čiň pokání; - den k večeru se uklání; - nezhrdej mou dobrotou, - vrať se ke Mně s ochotou.“

16. Nuž pospíchám bez odkladu - k mé věčné spáse základu; hříchy své zavrhuji, - srdečně jich lituji.

17. Než bych zas hřešil jedenkrát, - radš volím umřít tisíckrát; - jen mi odpusť, Bože můj! - pro Své rány, pro kříž Svůj.

VII.

1. Pěj, jazyku! důstojného - boje Páně vítězství, - a u kříže velebného - písni zjev to tajemství: - kterak vítězem se stal - Pán, Jenž za oběť se dal.

2. Stvořiteli se zželelo - Adamova úpadu, - když okusem dřeva mřelo - lidstvo z ďábla úkladu; - Pán zas dřevo vyhradil, - by tu zkázu nahradil.

3. Oprava našeho blaha - skutek tento žádala: - by se úskočného vraha, - chytrost moudře zklamala; - a my byli zhojeni - čím jsme byli zraněni.

4. Tehdy, když se svaté časy - doplnily během let: - Otec Syna, Dárce spáse, - poslal s nebe na ten svět: - by se Tělem přiodil, - a se z Panny narodil.

5. Pláče pacholíček malý - vložen v úzké jesličky; - Matka, Panna v pleny halí - slabé jeho oudičky; - ruce, nohy Bůh a Pán - se-vřeny má v povijan.

6. A když po letech třiceti - dospěl v síle tělesné: - dobrovolně ráčí jíti - k smrti

nejvýš bolestné; - byl na dřevo kříže dán, -
co beránek upoután.

7. Z žluče nápoj byl Mu podán, - když
On žízní omdlává; - trny, hřeby, kopím zbodán, -
krev a vodu prolévá; - obmyl této krve tok -
hvězdy, zem i vodní mok.

8. Čest a sláva nekonečná - Trojici se
rozlíhej; - Otci, Synu, Duchu věčná - chvála
se vždy pozdvíhej; - chvalmež písni povin-
nou - bytosť ve třech jedinou. Amen.

OBSAH:

	Stránka
Předmluva .	3
Část první, obsahující naučení o křížové cestě:	
I. O křížové cesty vzniku a církevním schválení	7
II. Za jakých podmínek lze křížovou cestu zřídit	12
III. Za jakých podmínek lze jerusalemských odpustků účastným se státi .	15
Část druhá, obsahující pobožnosti křížové cesty:	
I. Dle starých rukopisů františkánských v Praze	17
II. Dle Františkánů v Tyrolsku .	28
III. Dle starého rukopisu pražského	40
IV. Dle sv. Alfonse z Liguori	59
V. Dle sv. Leonarda a Portu Mauritio	72
VI. Dle způsobu v Bavorách užívaného	92
VII. Dle latinských zápisků .	120
P í s n ě:	
I. První zastavení tobě představuje .	133
II. Když večer devátá hodina .	147
III. Již jsem dost pracoval .	149
IV. Ó srdce kamenné .	151
V. Stála Matka litující .	152
VI. Ježíši, plný bolesti	154
VII. Pěj jazyku! důstojného boje	156

